

SI B'LA TAM?

(igra)

- 0 -

Nastopata:

Miro

(vitek, »dobro ohranjen« petinštirideset-, morda petdesetletnik s prvimi sivimi lasmi nad senci)

in

Barbara

(40 do 45 let stara, tudi vitka in »dobro ohranjena« svetlolaska)

- 0 -

Prizorišče:

Stanovanje v sodobnem stanovanjskem bloku. Stene so transparentne, tako da je videti tudi prostore za velikim dnevnim prostorom: predsobo levo zadaj, manjšo kopalnico z WC školjko, umivalnikom in tušem v sredini zadaj ter manjšo sobo desno zadaj, ki je bila verjetno zasnovana kot kabinet in očitno služi kot nekakšna delovna soba (računalnik na mizi), v njej pa je tudi kavč. Dnevni prostor je zelo velik s kuhinjo in jedilnim kotom na desni strani. Kuhinja je sodobno opremljena, vendar v njej nihče nikoli nič ne kuha, čeprav oba nastopajoča v vseh prizorih jesta in pijeta. Je pa v kuhinji velik hladilnik in na kuhinjski mizi še en prenosni računalnik. V dnevnem delu, levo, dominira televizor z zelo velikim LCD zaslonom; na drugi strani, na podaljšku kuhinjskega pulta pa je še en manjši televizor. Iz dnevnega prostora so speljane stopnice v zgornjo etažo, kjer je spalnica, večja kopalnica in morda še kakšna soba...

- 0 -

Prvi prizor

Odtemnitev: Barbara sedi pred televizorjem, lušči in zoblje oreške in ima na mizi pred seboj velik, vsaj četrlitrski kozarec z blede rdečo tekočino, ki jo pije po požirkih... Gleda film ali nadaljevanko, ki se dogaja v nekem velemestu (Seks v mestu ali kaj podobnega). Na zaslonu se vrstijo prizori, v katerih ljudje posedajo po barčkih, pijejo neznane pijače, se pogovarjajo, smejejo, vendar dialoga ni mogoče razumeti, ker je jakost tona prenizka, podnapisov pa tudi ni moč prebrati...). Miro pride iz kabineta desno zadaj in si začne pripravljati večerjo.

Najprej olupi in sproti poje nekaj mandarin... Nato vzame iz hladilnika kos suhe salame in jo začne rezati, prvi košček poje, uživa in nadaljuje z rezanjem na zelo tenke koščke...

Miro: To salamo bi pa še kupil, če b' vedel, kje. Misl'm, da jo dela en kmet, ki je tud' mesar, 'z Dolenjskega.

Barbara: Gledam!

Miro: Kaj?

Barbara: Teve!

Miro: Aja... Seveda, tebe salame ne zanimajo. Ampak ta je dobra. Misl'm, da je ta kmet zmagal na salamijadi.

Barbara: Ja, super.

Miro: Ti se ne spomn'š, kje sva jo kup'la?

Barbara: Ne.

Miro: Škoda. Ne vem, kje je b'lo; se pa spomnim, da smo se pogovarjal', da jo je naredu zmagoval'c salamijade.

Barbara: Se ne spomn'm. Mene salame ne fascinirajo.

Miro: Saj jaz ne govorim o tem. Človek pač kdaj poje kak kolut. In, če že, je prav, da poje kaj res dobr'ga in ne kako sranje, v k'terem je zmešano vse najslabš': svinjske tace, ostanki drobovine, ušesa, kup konzervansov in mast. Pol ti pa to prodajo kot blazno kvaliteto.

Barbara: Ti se pa spoznaš na te reči.

Miro: Tega nisem rekel, ampak človek posluša, bere in tud' kaj 'zve.

Barbara: Misl'š s področja salamologije?

Miro: Tud' to je važno. Mor'š mal' misl't', kaj ješ. Če ne, ti mim'grede podtaknejo svinjarijo. Industrijska hrana je sranje. Že res, da je vse bolj čisto in pod nadzorom, po drugi strani pa je res, da porabijo marsikaj, kar so včasih na kmetiji vrgli stran. To zdaj vse zmešajo v salamo, ki ti jo pol prodajo kot prvovrstno Ogrsko. Ne vem, če si ti kdaj pomisl'la, kako to delajo v teh vel'kih klavn'cah...

Barbara: Nisem.

Miro: No, saj. To misl'm.

Barbara: Me ne zanima.

Miro: Človek mora vedet', kaj je. Saj ti vedno poudarjaš, da je treba vedet', kaj jemo in kako bo to učinkovalo na organizem.

Barbara: Jaz salam ne jem.

Miro: Ampak jaz jih jem.

Barbara: Tvoj problem.

Miro odloži kuhinjsko desko s koščki salame na mizo... Iz kuhinjske omare vzame polnozrnato žemljico, iz hladilnika mleko, ki si ga nalije v pisan lonček. Nato vzame iz omarice še posodo s kakaom ali čokolado v prahu, vsuje nekaj prahu v mleko in dolgo meša hladno tekočino, ker se kakao oziroma čokolada očitno zelo počasi topi... Vmes ves čas teče dialog...

Miro: A pol je teb' vseeno, kaj jaz jem in kako je al' pa bo z mojim zdravjem...

Barbara: Ti že dolg' veš, kaj jaz misl'm o salamah in zakaj jih ne jem. Če pa ti ne mor'š brez njih, je to tvoja stvar. A ti naj jaz prepovem jest' salame?

Miro: Sam' to sem mislil, da b' si mogoče lahk' zapomn'la, kje sva dobila to salamo, če veš, da je men' t'ko všeč.

Barbara: A ni to t'ko, da bi b'lo normaln', da b' si ti to zapomnu, če je teb' všeč.

Miro: Saj to je tist', da se ne spomn'm. Sem pomislu, da bi se lahk' zgodil', da si jo mogoče celo ti kje kupila, ker si ved'la, da je men' všeč.

Barbara: A ti pr'čakuješ, da bom jaz pr' vsem, kar že 'mam na urniku, razmišl'ala še o tvojih posebnih željah in jim stregla?

Miro: Govorim o tem, da b' se lahk' zgodil', da b' ti ostalo v spominu, da sem jaz, pa sam ne vem kdaj, hvalu to salamo, in da si jo mogoče potem kup'la, ko si kje naletela nanjo.

Miro še vedno meša svoj hladni kakao, ga tudi poskusi in ni videti zadovoljen, zato nadaljuje z mešanjem...

Barbara: Mene te debate o hrani ne zanimajo.

Miro: Drugi ljudje pa se pogovarjajo; drug drug'mu svetujejo. Saj veš, dva več vesta kot ed'n.

Barbara: In ti b' se zdaj z mano pogovarju o tvoji prehrani?

Miro: S kom pa?

Barbara: Saj saj, zdaj bi se naenkrat z mano pogovarju o tvoji prehrani! Si osaml'en? Pogrešaš mamico, ki je t'ko lepo skrbela zate?

Miro: Kar se tega tiče, je skrbela. Drugač' pa to nima zveze s tem. Nič tak'ga ne zahtevam.

Barbara: Kaj pa pol?

Miro: Pravzaprav nič. Normalen odnos. Mal' zanimanja, kaj me muči, če me kdaj kaj muči...

Barbara: Na primer, 's česa so nar'jene salame!

Miro polaga koščke suhe salame v prerezano žemljico... To počne zelo natančno, vmes premišlja, ali naj doda še en reženj salame ali ne...Enega celo poje, ker je očitno odveč za sendvič...

Miro: Pust' zdaj salame! Jaz pravim, da je normalno, če dva skupaj živita, da se tud' mal' zmen'ta drug za drug'ga, a ne?

Barbara: Se strinjam. Ampak, sam si rekel: dva! Ne sam' eden.

Miro: Točno. Ampak tu si ti tista, ki ni dostopna. Če pa se že kdaj zмениš zame, je to sam' zato, ker teb' kaj ne paše.

Barbara: Kaj pa je zdaj to? Kaj s' hotu s tem povedati'?

Miro: Kar kaj! Na primer, kako je, če se slučajno kam skupaj pel'eva!

Barbara: Kako pa je?

Miro: Kar spomn' se! Daj neki druž'ga al' pa ugasn' radio. Ne bom poslušala teh bebcev!
Al' pa: Pros'm, če ne prehitevaš! 'Mam že v služb' dost' stresa!

Barbara: Če pa voz'š t'ko, da n'kol' ne vem, kaj boš naredu. Enkrat se kar neki zamisl'š, pol spet pr'tisneš na gas. Prehitevaš, kjer nihče ne prehiteva. T'ko se jaz ne želim vozit'.

Miro: Saj se ni treba.

Barbara: Kako to misliš?

Miro: Sama se vozi al' pa, če sva skupaj, ti vozi! Ali, ne vem, drug'ga si 'zberi, naj te on vozi!

Barbara: Jaz mirno lahk' voz'm, če to želiš. Ampak pol ti sediš poleg kot kup nesreče. Še hujš' pa je, če kdo, k' te pozna, vid', da sem jaz za volanom.

Miro: Nisem vedel.

Barbara: T'ko je. Kompleksi.

Miro: Hvala! Lahk' bi že kaj nov'ga pogruntala o men'.

Barbara: Saj bi, če b' se kaj spremen'l' pr' teb'.

Miro: Kaj bi ti rada? Da b' se iz dneva v dan spreminjal kot kak shizofrenik?!

Barbara: No ja. Kak manjši premik v glav' včasih vseen' ne škod'.

Miro: Vel'a tud' obratno... Kako pa živiva midva? Je to kak zakon?

Barbara: A, klasika! Si govoru z mamico po telefonu? O vnukih, ki jih ni. Pa o družinskih

shodih, na k'tere ne hodi... .

Miro: Saj je mogoče res boljš', da ne. Glede na to, da ti na vsakem koraku demonstriraš s svojim dolgočasnim ksihtom, kako ti je vse odveč.

Barbara: Me pač dolgočasijo nenehne debate, kdo bi kaj moral in kako bi kdo kaj moral. Da namigovanja, kdaj je zakon izpolnjen in t'ko naprej, sploh ne omenjam.

Miro: Ljudje 'majo pač drugačne predstave o zakonskem živl'enju.

Barbara: Ja, jaz pa res nisem kriva, da se nisva srečala v devetnajstem stoletju.

Miro: Ma, daj, nehi!

Barbara: Bi se moral pač dr'gač' znajt' in najt' eno lušno kuhar'co, k' b' zgedala kot Marylin Monroe in b'la zadost' tupa, da bi b'la srečna, če b' kot profesorjeva soproga briljirala na vaših družinskih shodih...

Miro: Jaz govorim o partnerstvu, ti pa mi podtikaš neke stereotipe. Misl'm!

Barbara: Saj je vedno isto. Čim odpreš usta, udar' ven tradicionalna predstava o svetem zakonu.

Miro: Ne vem, zakaj si se pol sploh poročila z mano?

Barbara: Tud' jaz ne...

Miro zloži svoj sendvič in skodelico s kakaom na pladenj in prinese vse skupaj na mizo v dnevni sobi ter sede na naslonjač levo od Barbare... Isti hip ona pobere svoje stvari, kozarec, vrečke s prigrizki in odnese vse skupaj na mizo v kuhinjskem delu prostora, nemudoma vključi drugi, manjši televizor in nadaljuje z gledanjem iste oddaje kot prej v dnevnem prostoru... Dialog teče skoraj neprekinjeno... Miro nekaj časa gleda za njo; potem spremeni kanal na velikem televizorju in poišče program s potopisno oddajo in počasi začne jesti...

Barbara: Pravo vprašanje ni, zakaj sem se poročila s tabo, ampak zakaj se sploh sem. Saj ste vsi isti šmor'n.

Miro: Aja? To je pa nov poudar'k. Kar vsi moški?

Barbara: Vsi, ki misl'te, da ste moški. Spužva, ki bi b'la rada morski pes...

Miro: Kaj to pomen'? Po eni strani zahtevaš, da ti dvorim kot kak osvajal'c, po drugi strani pa ti ni všeč, če se vtikam vate. Saj znaš ravno ti tol'k' povedat' prot' dedcem, ki se kar naprej repenčijo in hočejo bit' povesod prvi: pr' babah, pr' pijači, pr' športu...

Barbara: Saj ravno to je to. Ponarejen d'nar! Ta pravim se ni treba nič hval't' in napih'vat'.

Miro: In jaz sem pač eden od onih drugih.

Barbara: Na žalost.

Miro: Od onih, ki nismo sposobni za partnerski odnos?

Barbara: A ti misl'š, da si?

Miro: Misl'm.

Barbara: Ja no, pač misl'š.

Miro: Misl'm. Če bi res 'mel tol'k' predsodkov, midva že dolg' ne bi več b'la skupi. Je pa čist' nasprotno. Če jaz ne bi bil strpen, in če ne bi res odprto sprejemal, da pač delaš svojo kariero in nisi pr'pravl'ena na noben kompromis, ki bi mogoče sam' mal' upočasnil tvoj pohod, bi b'la že davno narazen. T'ko pa pač furava ta vzporedni slalom in se nikol' ne srečava. Jaz nikol' ne nar'dim nič, kar bi te oviralo. In, če to ni partnerski odnos, pol pač ne razumem te besede in mi mor'š ti razložiti, kaj pomeni. Ker velik' govoriva, pa se očitno ne razumeva. Jaz moram teb' vse omogočit' in se vedno umakn't', kadar ti kaj želiš, hkrat' pa bi se naj obnašu kot kavalir stare šole al' kot en starodavni vitez, ki ščiti svojo damo in ji dvori, kot da je neko noro božanstvo. Ampak s tem to, kar ti počneš, ne gre skupi. Boš res morala premisl't', kaj v resnic' želiš. Mogoče pa si tud' ti samo žrtev propagande, ki jo prodajajo mediji in polit'ka in kultura in, skratka, vsi.

Barbara: Ja, hvala za to diagnozo. Saj ni važn', a kaj od tega drži, potrudu si se. Najbrž po tem lahk' sklepam, da res nisi zadovol'en, in da mogoče vse skupi ni zrasl' sam' na zelniku tvoje mamice.

Miro: Ne vem, kaj te ona tol'k' matra? A kaj hoče od tebe? Je kdaj kaj rekla? Pizda!

Barbara: Men' nič. Vsaj zadn'e čase ne. Ji ne dam šanse. Vem pa točno, kaj misl'! Ona men' govori skoz' tebe!

Miro: Ma, ti si sam' neki domiš'laš! Vsakič, ko 'zve, da prideva, pa tud', če sam' za pet minut, takoj leti v ribarn'co, ker ti t'ko grozn' rada ješ ribe, drug'ga mesa pa ne; ti pa govoriš, kot da ne dela nič drug'ga, kot da spodjeda tvoj zakon.

Barbara: Pol pač jaz nič ne vem o njej! Res pa je, da 'maš ribe ti od nekdej rad! Zgodbe, kako išče ribe po mestu, ko se ti napoveš doma, so iz časov, ko se midva še nisva poznala. Če pa misl'š, da se matra zarad' mene, reč'va, da jaz sploh ne maram rib, in, še več, da se mi graužajo, in da sem, ne vem kdaj, rekla, da jih rada jem, ker jih ti rad ješ in sem misl'la, da ji bom zarad' tega bolj všeč. In pol boš vidu, da bo še vedno pekla ribe vsakič, ko bova šla tja, ker jih peče zarad' tebe. In jaz jih bom morala jest', čeprav bo ona ved'la, da jih ne maram.

Miro: No, tole si pa zdaj t'ko napletla, da še sama ne veš, kaj si hot'la povedat'.

Barbara: V glavnem to, da 'mava vsakič, ko jo obiščeš, pa tud', če sam' govoriš z njo, krizo, ker tebe čudežno obide spoznanje, kako je najin zakon en kur'c vreden.

Miro: In zato naj bi b'le krive materine ribe?

Barbara: Ta pogovor o ribah je res jalov. Kar pozab' to!

Miro: Jaz naj pozabim? Ti vedno iščeš razloge za najine težave pr' moji materi.

Barbara: Jaz nimam nobenih težav.

Miro: A da ne.

Barbara: Ne. Jaz ne.

Miro: Jaz pa jih 'mam. S komunikacijo, s sožitjem...

Barbara: Jaz jih nimam. Če jih 'maš ti, kaj pol?

Miro: Morala bi se pogovor't'. Premisl't'. Jaz čutim...

Barbara: Jaz 'mam jut'r težek dan. Sestan'k za sestankom in sem že zdaj v stresu, ker ne vem, al' bom lahk' vse spel'ala. Zdaj nimam časa za tvoje probleme.

Miro: Moje probleme?!

Barbara: Ja, t'ko 'zgleđa. T'kole sred' tedna, ko je treba že navsezgodi bit' maksimalno fit, pač ne mor'š sred' noči reševat' problemov, ki jih 'ma tvoj partner sam s sabo.

Miro: No, hvala! Bi b'lo najbrž res pretirano pr'čakovat' da bi se uspešna poslovna ženska zvečer pol ure pogovarjala s svojim možem. Oprost', ker sem sploh pomislil!

Barbara: Kreten!

Barbara se odločno obrne in odide... Za hip se morda zazdi, da bi lahko zastala pred vrati, a vseeno odide v predsobo in odtod v kopalnico, kjer sede na školjko in potem kar nekaj časa sedi na školjki in bere neko revijo. Miro s kozarcem, iz katerega je prej pil kakao, počasi stopi do omare s steklenimi vrati in si natoči vanj za dva prsta pijače, ki je od daleč videti kot whiskey... Sede za mizo v dnevnem delu prostora in zamenja nekaj televizijskih kanalov. Zastane na kanalu, na katerem se ravno vrtil nek film... Nekoliko starejša, napol gola ženska pride v meščansko urejeno sobo, v kateri jo ob razmetani postelji čaka precej mlajši, že goli moški in že se takoj kar zvali na posteljo...Zatemnitev...

Drugi prizor

Barbara sedi za klubsko mizo v dnevnem delu prostora. Oblečena je v domačo haljo; v laseh ima navijalke; na obrazu osvežilno masko. Posveča se sebi: ureja si nohte; najprej na nogah in nato še na rokah. Na mizi ima številne stekleničke z razredčilom, raznobarvnimi laki itd. Na mizi ima tudi vsaj četrtlitrski kozarec z naravnim sokom; iztisnjenim iz rdečih ali navadnih pomaranč. Povrh je na mizi še krožnik s sadjem, ki ga skozi ves prizor počasi je. Ves čas je vključen tudi televizor, na katerem se vrtil ameriški film s številnimi ljubezenskimi prizori. Glasnost je nastavljena nizko, da komaj zaznavamo glasove in glasbo...

V predsobo vstopi Miro v lahkem pomladnem plašču in z aktovko v roki. Aktovko odloži na tla in sleče plašč in ga obesi na obešalnik na steni. Za hip prisluhne pred vrati v dnevni prostor...

Miro (*iz predsobe*): Halo! Si doma?!

Barbara (*zavpije*): Doma!

Miro (*zase*): No, prav. Doma?

Miro pobere aktovko s tal; vstopi v dnevni prostor in stopi do stopnic, ki vodijo v zgornjo etažo ter odloži aktovko na eno izmed stopnic. Molče odide v kuhinjski del dnevnega prostora. Odpre hladilnik, se razgleda po njem in vzame enega priznanih jogurtov, obaltni kos sira in v svetleči se papir zavite kose pršuta. Medtem ko si odreže še kos kruha in izbeza iz stekleničke nekaj oliv, steče dialog, med katerim potem počasi je, kar si je pripravil...

Miro: Gledaš film?

Barbara: Tud'. Gledam.

Miro: No, prav. Bom šel jaz gor gledat poročila.

Barbara: Tud' prav.

Miro: Me zanima, a bojo kaj rekli o seji senata.

Barbara: Kdo?

Miro: Novinarji. V poročilih. Na seji, so b'li.

Barbara: No, pol najbrž bojo. Kaj bi dr'gač' hodil' na sejo?

Miro: Ampak, seja ni tekla t'ko kot je najbrž kdo želel. In zdaj se ne ve, a bo Erteve kaj objav'la al' ne. Oni vedno premisl'jo, kaj bo rekla vlada.

Barbara: Bo pa kdo drug objavil.

Miro: Drugih ni b'lo tam; misl'm novinarjev. Resne reči komercialnih medijev ne zanimajo.

Barbara: Bi jih že zanimale, če b' to zanimal' gledalce. Važna je gledanost. Od tega je odvisn', a bojo dobil' oglaševalce al' ne. O resnih temah mora poročat' Erteve.

Miro: Seveda. Ti pa, saj pravim, premisl'jo, al' to bo vseč oblasti al' ne.

Barbara: In ti hočeš reč', da ste vi dan's ušpič'l' neki, kar naj ji ne b' b'lo vseč?

Miro: Ja, mal' smo se uprli.

Barbara: A ti tud'?

Miro: No, tud'. Recimo.

Barbara: Kaj ste pa 'mel'?

Miro: Ma, že spet bi radi neki reformirali. Misl'm ministrstvo. Mi pa b' moral' delat' nove programe, spreminjat' normative...

Barbara: In ste se uprl'.

Miro: Smo.

Barbara: Kako? Ste jih nagnal'?

Miro: Povedal' smo, da univerza ni kar nek zanikrni zavod, s k'terim lahk' eksperimentiraš, in ki lahk' čez noč spremeni svoj program in se prilagodi razvojnemu programu vlade, kot oni rečejo. In pol se tak gospodarski... razvojni program, lahk' spet spremeni, še preden bomo mi pr'lagodili vzgojno izobraževalne programe, normative in urnike. Skratka, to ni hec; program 'ma za osnovo neko filozofijo, eno razumevanje vloge znanja in eno kompleksno vedenje, kakšno znanje je v nekem trenutku aktualno...

Barbara: In vse to ste jim povedal'?

Miro: Ja, smo.

Barbara: Ti tud'.

Miro: Tud... Na svoj način.

Barbara: Kakšen način? Si al' nisi?

Miro: No, nisem ravno jaz tega razlagal. Na univerzi vedno govorijo filozofi, razni drugi družboslovci, oni s humanističnih ved, sociologi, filozofi, razni slavisti, novinarji...

Barbara: Skratka, ti si bil tih' pa s' čakal, kaj bo.

Miro: Nisem glasoval »za«!

Barbara: A s' glasoval »proti«?

Miro: Ni b'lo treba. Ampak, to je t'ko, če pr' nas na senatu ne glasuješ »za« in se vzdržiš, si v bistvu »proti«, ker »vzdržani« t'ko al' t'ko ne štejejo. Razumeš.

Barbara: Razumem. Ne tič ne miš. Kot zmeri. A se res ne mor's vsaj kdaj jasno postav't' in reč': »Jaz v to ne verjamem in sem 'proti'; pika!«?

Miro: T'ko preprost' pač le ni. V nek'terih predlogih ministrstva je neko racionalno jedro in ni mogoče kar vsega zavrn't'. Sam', prav bi b'lo, če b' to predlagali selektivno, postopno. A razumeš? Ne da se kar pavšalno reč': kar predlagate je vse eno samo sranje! Njihova napaka je, da so hot'l' vse naenkrat vsilit'. V paketu. Pol pa preprosto ni b'lo atmosfere za to, da b' člov'k mirno in trezno razpravl'al, kaj bi b'lo sprejeml'ivo, kaj ne in kako to

dr'gač in postopno vgradit' v sistem.

Barbara: Skratka, t'ko kot zmeri in povsod. Ti bi razpravl'al, gladu navzgor in navzdol in se skušal izogn't' temu, da je pač kdaj treba reč' »ne« al' pa »ja«.

Miro: V večini primerov je t'ko, da ne mor'sh kar vsega počez zavrn't' al' pa vsega sprejet'.

Barbara: Jaz ne govorim o tem. Jaz govorim o tem, da se pač za neki odločiš!

Miro: To je z'lo stereotipno gledanje...

Barbara: Ma! Gre za to, da b' se vsaj kdaj lahk' res obnašu kot ded'c. Saj ne zarad' druž'ga; zato, da b' člov'k vedu pr' čem je pr' teb'.

Miro: Jaz sem odločen pr' tistih stvareh pr' k'terih je treba bit' odločen.

Barbara: Ti! Si odločen?

Miro: Ne vem, kaj bi rada? Divjaka, k' se odloča sam' na osnovi vonja in okusa al' kaj?

Barbara: Pr' vsaki stvari cincaš in iš'eš neke druge razsežnosti!

Miro: Zakaj se pol nis' poročila s kakim bosanskim zidarjem. Njim je vse vnaprej jasn'.

Barbara: Jaz govorim o tem, da se ti izogibaš odgovornosti in tud' pr' najbolj' vsakdanjih vprašanjih mene rineš v položaj, da moram odločat' o stvareh, o k'terih se normalno in povsod odločajo moški...

Miro: Ja, kaj pa vse tist', da je nesmiselno govor't' o tem, za kaj so ženske bolj sposobne in za kaj moški?

Barbara: Jaz govorim o tem, da ti vedno prelagaš odgovornost in dolžnosti name, in da se t'ko obnašaš tud' dr'gje. V bistvu se skrivaš za videz premišl'enosti in se izogibl'eš temu, da b' prevzel odgovornost. To pustiš drugim, sam pa se pojaviš, ko je že vse urejen' in si pol tud' ti lepo zdrav'n.

Miro: Zanimiv', drugi ljudje ne misl'jo t'ko o men'.

Barbara: Te pač premal' poznajo. Al' pa se jim ne zdi važn'.

Miro: Vse to govoriš zato, ker bi rada, da b' bil tak kot tvoj oče!

Barbara: Kaj s' pa zdaj uganu? Si pa res mim' ustrelu!

Miro: Tvoj oče je bil tak. Vedno naravnost. Neuklonl'iva želja, da bi mu vsi priznal' nesporno avtoriteto!

Barbara: Ampak to, da si želim, da b' ti bil tak; je brez 'veze. Še pomisl'la nisem na to.

Miro: Jaz pa mislim, da večina naj'nih težav izvira iz te tvoje želje.

Barbara: To je pa res mim'!

Miro: Saj to ni kaj posebnega. To je t'ko v mnogih zakonih.

Barbara: Mogoče. Ampak ne v mojem. In, če b' mal' premislu, kakšna sem in kaj si res želim, bi kmal' pogruntu, da oče ni bil nikol' moj zgled.

Miro: Ampak, ko men' očitaš, kakšen sem al' pa nisem, vedno jeml'eš za merilo njega.

Barbara: Ma, nehi! Jaz govorim o tvoji neodločnosti in izogibanju odgovornosti.

Miro: No, saj; tvoj oče je vedno ustrelu na prvo žogo. Takoj in brez pomišl'anja.

Barbara: Prav. V redu. S tem res ni 'mel težav.

Miro: In zato je tol'k'krat mim' ustrelil.

Barbara: Ampak to ni važn', če že govoriva o njem. Tak je bil njegov način in to ni nobena posebnost. L'di, ki se hitr' odločajo, je velik'. Tist', kar je b'lo važno pr' njem, je njegov odnos do l'di, do invalidov, otrok, starcev...

Miro: Kar se tega tiče, res ni vplival nate.

Barbara. Saj prav'm, on ni moj zgled. Ni člov'k, zarad' k'er'ga bi se jaz za karkol' odloč'la. Tega tudi' ni pr'čakoval al' zahtevu. Glede tega je bil v redu. Žal je bil dober člov'k, kot se reče. Ta prav bedak in skrajnež. Kar naprej je hotu delat' dobro. Vsem. Sam' da n'kol' ni uganu, kaj kdo želi al' res rabi. In t'ko je nazadn'e b'la družina živ' primer ene nesrečne zmede, ker smo, da b' mu ugodil', vsi hot'l' bit' dobri in vsak še boljš' od vseh drugih, t'ko da smo si že šli na živce in z'lo trpel'. On pa se je razdajal, posojal in kar dajal d'nar l'dem, ki so b'li al' pa tud' ne v stiski. Plačeval je šolnine lumpom, ki sploh niso 'mel' problemov, ampak so b'li oni problemi; mali lopovi, ki so se delal' norca 'z njega; pomagaju starcem, jih organiziru, invalide z avtom zastonj okrog vozu. To je šlo t'ko daleč, da je vsak, k' je mislu, da 'ma kak problem, pr'šu in kar zahtevu, naj mu da d'nar... Na konc' nas je b'lo vse sram zarad' njega. Mater, otroke. Vse.

Miro: Tud' jaz ne misl'm, da 'ma kak smisel, če se kdo razdaja. Razen, če hoče bit' Mati Tereza, ampak pol naj gre med misijonarje in se v Indiji ukvarja z gobavci al' pa z onimi, ki 'majjo aids v Afriki.

Barbara: Ma, on je bil obseden. On je kar hrepenel, da b' sreču koga, k' 'ma težave, da b' mu lahk' pomagaju, mu dal d'nar, mu zrihtu dohtarja... On se je kar vtiku v l'di, za k'tere se mu je zdel', da bi lahk' kaj rab'l'. Kreten...

Miro: Skratka, teb' se je zdel butast.

Barbara: Zato pa ne razumem, od kod misel, da hočem, da b' ti bil tak kot on.

Miro: Jaz sem mislu na to, kako je nastopal in se odzival na razne situacije. Na to, zarad' česar so ljudje rekli, da je ta prav' kerlc...

Barbara: Ampak, to b' ti rad t'ko 'zgledu, ne jaz. Men' je jasn', da si ti čist' drug člov'k. Bi pa rad bil tak.

Miro: Tak prena gl'en tip kot on, pa res ne.

Barbara: Ne prena gl'en. Odločen moški z vel'kim M. Rad bi zgledu kot kaliber, ki ve kaj hoče in 'ma energijo in moč, da to nar'di. Ampak, ti vedno razmišl'aš, iščeš bistvo. Na videz. Zato, da se ti ni treba odloč't.

Miro. In to naj bi b'la psihološka analiza?

Barbara: T'ko pač to je.

Miro: Drugi ljudje o men' ne misl'jo t'ko kot ti.

Barbara: Drugi vid'jo videz. Nimajo pr'ložnosti, da b' te res spoznal' al' pa tega niti ne želijo.

Miro: V bistvu ti mene ne maraš.

Barbara: Najbrž res...

Miro: Zakaj pa, če smem vedet'?

Barbara: Na živce mi greš! Tvoj problem je isti kot pr' večini dedcev, ki bi radi 'zgledal' kot tipi 'z ameriških kriminalk. Hočeš bit' ded'c, pa si v resnic' mevža, ki sam' ve, kako 'zgleda ta prav' ded'c in se trud', da bi tud' sam t'ko 'zgledu.

Miro: Me prav zanima, kako se to vid'!

Barbara: T'ko, da tud' mene ne znaš ne pr'jet, ne objet' in ne zadovol'it', kot bi se spodob'!!
Žensko, ki jo 'maš menda rad.

Miro stopi prednjo, kot da je nekoliko jezen, Barbara pa ga zagrabi v mednožje in mu stisne moda, da se kar zvije od nenadne bolečine...

Miro: Pizda no! A to je zate predigra al' kaj. A t'ko si ti to predstavl'aš?

Barbara ga še enkrat stisne, da se Miro še enkrat zvije, potem pa se ji le nekako iztrga in jo odrine ter se umakne za korak ali dva...

Miro: Ja, to pa je res neki. Takšne reakcije pa res ne razumem.

Barbara: No, to je to. Ti ne razumeš in se čudiš!

Miro: Torej si ti ob vsej svoji emancipiranosti želiš en'ga fizikalca, ki b' te vsak večer nasadil kot odojka na raženj in ti bi b'la srečna.

Barbara: Bedak! Jaz ne govorim o tem, kaj si jaz želim, ampak o tem, kaj ti nisi, pa b' rad bil.

Miro: Ti misl'š, kaj jaz misl'm; ti veš, kaj si jaz želim! Ma, daj, nehi no!

Barbara: Ti 'maš nekje v glav' predstavo, kak ded'c bi rad bil, pa niti ne veš, kakš'n je v resnic' tak ded'c in kako funkcionira. Tvoj lastn' ideal ti ni jasen.

Miro: Saj nimaš pojma, kaj govoriš.

Barbara: Profesor! Rad bi bil intelektual'c, ki vse ve in razume; hkrat' pa še nisi izživu otročje želje, da bi bil avanturist, osvajal'c, šarmer z dvodnevno brado, sonornim baritonom in atletske postavo, tak, da b' se babe kar lep'le nate...

Miro: A ti misl'š, da nisem odrasel al' kaj?

Barbara: A ne prav'jo, da devetdeset odstokov moških nikol' ne odrase?

Miro: No, tud' to je en banalen predsodek.

Barbara: Misl'š ta ocena odstotka? Je prenizka?

Miro: Duhovito! Ne razumem, kako lahk' ena izobrazena ženska razmišlja na ravni najbolj bedastih revij. To je en sam' predsodek in mogoče še mal' feminizma zravn.

Barbara: Aha. In temu sledi še predavanje o kulturi, ki si jo pil z maminim mlekom, o prosvetl'eni vzgoji, ki si je bil deležen...

Miro: Brez skrbi. To sva že ne vem kol'k'krat dala skoz, pa se še vedno enako pogovarjava.

Barbara: Si pač nočeš pr'znat' nek'terih stvari.

Miro: Ti nočeš pr'znat', da preprosto ne poslušáš, kaj govorim.

Barbara: Poln si fraz o enakopravnosti in partnerstvu, o poštenih odnosih, obenem ti pa gre na živce, ker nisem malomeščanka, kot tvoja mamica, in da nimava otrok, da bi b'li ena prava družina!

Miro: Skratka: hinav'c!

Barbara: Mogoče, če celo sam t'ko misl'š.

Miro: Ma, jebi ga, saj s' ti to t'ko opisala.

Barbara: Jaz nisem rekla, da s' hinav'c. To je moralističen pogled. Rekla sem sam', da si neki domišl'aš, kar ni res.

Miro: Ti s' pa res psihologinja! Kako lahko vodiš nek kolektiv, če t'ko slabo ocenjuješ ljudi?

Barbara: No, hvala za kompliment.

Miro: Ti si žrtev teorij o uspešnem vodenju in o tem, kaj si ljudje želijo, kako se jih motivira in t'ko naprej. Pr' tem pa pozabl'aš, da je vsa ta krama brez podlage, in da guruji, ki te

nauke prodajajo, ne poznajo psihologije; še posebi ne psihologije Evropejcev...

Barbara: Kako pa ti to veš?

Miro: Saj sam' o tem govoriš. Ampak, to me ne b' motil', če ne b' skušala s temi triki operirat celo v naj'nih odnosih in se tud' do mene obnašat' kot do kakšne svoje tajnice.

Barbara: Zdaj ga pa res že mal' serješ.

Miro: Ti ga serješ. Men' govoriš, da se zgledujem po nekih likih iz filmov, ti pa svojo modrost črpaš iz literature, ki je totalen šund.

Barbara: Ja, kol'k' s' pa ti tega prebral.

Miro: Mal'. Hvala bogu. Ampak, tist', kar 'maš ti na polici, je res plaža. Kako sploh lahk' to nekdo kupi in bere kot sveto pismo za poslovne ljudi?

Barbara: Si pač premal' prebral in predvsem premal' premislu. Ampak teb' to ni potrebno. Ti 'maš meščansko vzgojo in pravo kulturo za sabo!

Miro: No, če sva že pr' tem, jo 'mam res.

Barbara: Kaj se pa pol t'ko matraš, da b' bil idealen profesor iz ameriškega filma?

Miro. Jaz? Ma, daj... Ta debata res nikamor ne pel'e.

Barbara: Seveda ne, ker tebe ne zanima, kaj jaz misl'm. Ti že kar veš, kaj misl'm.

Miro: A s tabo je pa kaj dr'gač?

Barbara: Saj zate to ni važn'. Tebe skrbi sam' to, da najin odnos navzven kol'ker tol'k' 'zgleda.

Miro: To ti men' prav's?

Barbara: Tebe sam to skrbi, kaj misl' mamica in kaj bodo misl'l' sosedje, če sploh kdo ve, kaj sva in kdo sva in t'ko naprej do tet in stricev.

Miro: A teb' je pa vseeno?

Barbara: V glavnem... Ne maram, da b' l'dje rin'l' vame. Pol 'mam pa res rajš', da vse je t'ko, kot je, pa da je mir.

Miro ne reče nič... Počasi se obrne in odide proti kuhinji...

Zatemnitev

Tretji prizor

Tema. Ropotanje z vrati in ključi... Barbara in Miro stopita v predsobo. Prižge se luč na senzor... Oba sta oblečena zimsko: Barbara ima plašč, Miro nekoliko bolj športno bundo in pod njo debelo jopo. Oba molče slečeta in obesita vsak svoje vrhnje oblačilo v omaro, se sezujeta, si natakneta copate in stopita v dnevni prostor. Miro zavije v kuhinjski del; Barbara v dnevni del in z daljincem vključi televizor.... Miro odpre hladilnik, vzame iz njega velik kos sira, ga položi na krožnik in priloži nekaj oliv. Nato si odreže še kos kruha... Barbara gleda televizijo: najprej nekaj sekund nek akcijski film, potem nekoliko dlje nastop pevca, ki skače po velikem odru pred ogromno množico... Petje je komaj slišati, a očitno gre za rock... Vmes že teče dialog...

Barbara: Ampak ta tvoj pr'jatu je grozn' suh.

Miro: K'ter' pr'jatelj'?

Barbara: Ta ne, ki je vabil na to prireditvev. Kaj je on? Režiser...?

Miro: Producent... No, producent organizator. On pač to vse skupi pelje. Skrbi za d'nar, organizira predstave, mobilizira vse te ljudi, da ne obupajo in sploh kaj nar'dijo.

Barbara: Ampak, zakaj je t'ko grozn' suh? Ko ga vidiš, 'maš občutek, da v njem ni niti grama mesa in tudi vode ne. Čist' je izsušen.

Miro: Kaj pa jaz vem. Mogoče premal' je pa pije. Kaj pa vem.

Barbara: Pa saj je tvoj pr'jatu, a ne? Še kožo 'ma čist' suho... A nič ne paz' nase?

Miro: Ja, ne vem. Najbrž ne, ker t'ko živi. Sam' za svoje delo. On sam' to dela. Od jutra do jutra. Za to živi. Kot da na svetu ni nič drug'ga. To je ene sorte obsedenost. Začel je kot igrav'c. Potem je začel s tem fizičnim al' plesnim teatrom in je moral skrbet' za organizacijo in zdaj dela sam' še to. Skrbi za d'nar, organizacijo, marketing. A kaj zasluž', ne vem. Bol' mal', najbrž. Za položnice; za hrano pa že ne več.

Barbara: Kaj pa žena?

Miro: Saj ni oženjen... Kol'kor vem, ni. Pravzaprav ne...

Barbara: Kako zdaj, a veš al' ne veš?

Miro: Nikol' ni b'lo govora o kakšni ženi. Ga nisem nikol' vprašal, a 'ma ženo al' ne.

Barbara: Mene pa to bi zanimal'. In tud' me zanima. Lahko bi ga vprašal.

Miro: Ga pač nisem. Mi ni pr'šlo na misel.

Barbara: Pa saj je tvoj pr'jatu.

Miro: Ma, pr'jatelj'! Pr'jatelj'. To se t'ko reče.

Barbara: Pa saj si t'ko reku. To je pa res čudn'. Saj si stopu k njemu. Dal si mu roko, ga objel čez ramena in reku: »No, kako pr'jatu, si zadovol'en?«

Miro: Ja... Kaj sploh pomen' ta beseda? Misli'm, parkrat sem animiral neki ljudi, da smo šli na te predstave, ker 'mamo pač ene sorte sindikalni fond za to. In zato sva pač na ti... Če ga srečam, spijeva kavo in ga vprašam, kako kaj njegov posel. To je to...

Barbara: V bistvu pa nič ne veš o njem.

Miro: Ja, ne. Kaj pa naj b' vedu? Če b' vedu, da tebe to zanima, bi ga vprašal, a 'ma ženo al' pa koga druž'ga.

Barbara: Ti si res čudak! Saj ti sodeluješ z njim in mu, v bistvu, nudiš možnosti za delo, pa nič ne veš o njem...

Miro: To vse skupi ni t'ko kot ti misliš. Sploh pa ne vem, kaj s' t'ko zapela za tega tipa.

Barbara: Tip je čist' izpit. Kadi, kot da bi se hotu prekadit'. Ne vem, a pije?

Miro: Pojma nimam.

Barbara: Pa prav'š, da hodita skupi na kavo!

Miro: Mogoče sva šla petkrat v treh letih! Pač, ti ljudje se t'ko pogovarjajo, da 'ma vsak, ki posluša, občutek, da sva res pr'jatla.

Barbara: Pol nista?

Miro: Ne.

Barbara: Prav. Pač nista.

Miro: Še vedno ne razumem, zakaj te to t'ko zanima.

Barbara: Ker je t'ko grozl'ivo suh. Izsušen. Kot one trape, ki bruhajo. Bulimičarke.

Miro: Ma ne. Po moje on nič ne je.

Barbara: In teb' je to vseen?

Miro zaključi pripravo svoje večerje in se napoti v bivalni del dnevne sobe; Barbara isti hip spremeni kanal na televiziji in komaj da pogleda prizor z opicami, ki druga drugi brskajo po kožuhi in iščejo zajedavce in takoj odloži daljinec in odide v kuhinjski del. Miro sede za mizo, pogleda, kaj je na televiziji in že spremeni kanal, a le za toliko, da zazna pevca, ki poskakuje po odru ogromne dvorane, še enkrat zamenja kanal ter pristane na programu, na katerem teče prenos borbe v kik boksu ter začne jesti. Medtem Barbara brska po omarah v kuhinji, si naloži na krožnik grozd in prgišče oreškov, morda pistacij... zastane, se za hip zagleda v veliki televizor, se obrne in sede za mizo v kuhinjskem delu dnevnega prostora, vključi manjši televizor ter poišče na njem program z opicami, ki si obirajo bolhe. Nato začne jesti grozd. Počasi: jagodo za jagodo... Tako sedita vsaksebi in počasi jesta... Dialog ves čas teče...

Miro: Zdaj res nič ne zastopim. Zakaj te moj odnos s tem tipom t'ko zanima? Saj tebe nikol'

ne zanima, s kom se jaz družim...

Barbara: Saj ponavad' ni nič zanimiv'ga pr' tem. Tebe l'dje ne zanimajo. Tvoji odnosi so brez vsebine. Ti 'maš službo pa televizijo. Vmes pa dolgčas.

Miro: Ja, seveda, jaz sem plastičen.

Barbara: Ti tud' ne pomisl'š, a mogoče mene kaj zanima. Če je že teb' vseen' za l'di okrog tebe, b' lahk' pomislu, da pa mogoče mene kdo zanima. T'ko da b' vsaj ved'la, a naj kaj rečem in kaj naj rečem, ko s kom stojiva in se ti na videz pogovarjaš.

Miro: A to zdaj misl'š nocoj, tam, po predstavi? To je formalizem!

Barbara: Ampak jaz sem stala tam kot drog brez zastave. Ti si se premiku od en'ga do druž'ga in vsakič pozabu, da sem tam in me nisi noben'mu predstavu in jaz sem racala za tabo in nisem ved'la, a sploh pašem tja al' ne. In tud' l'dje so gledal', kaj ta avša pr'sluškuje. Lahk' b' vsaj komu omenu, da spadam k teb'.

Miro: Brez zveze. To so sami daljni znanci, za k'tere je absolutno nepomembno, a kaj vejo o teb' al'ne. Saj pravim, to je formalizem. Pozdrav. Kako ste? Saj se še kaj vid'mo. Lepo se 'mejte. Pač ljudje z univerze. Sicer pa si vse te ljudi že vid'la. Sam' ne spomn'š se. Ker to, kar je v zvezi z mano, gre mim' tebe kot blag veter. Neopazno.

Barbara: Po vseh teh letih je pač t'ko, ker teb' ni do tega, da b' b'la jaz v tvojem krogu.

Miro: To ti misl'š. Saj nikol' nič ne vprašaš. Tebe v zvezi z mano nič ne zanima.

Barbara: Kaj pa naj bi me zanimal'?

Miro: No vi'š. To je to. Tud' jaz 'mam eno službo. Delam, se sekiram... 'Mam odnose... To je pač en del mene. Ampak ti, če ti sam' kaj omenim, zaviješ z očmi. Pol sem pa rajš' tih'.

Barbara: Pa kdo b' to poslušu, pizda! Štorije o študentih in seminarjih in debatah in kako nič ne vejo, pa so vseen' zanimivi...

Miro: Ja no, vidiš. To tebe ne zanima; kaj drug'ga o men' tud' ne. Pol pa je t'ko.

Barbara: Kaj o teb' na primer?

Miro: Najbrž 'mam tud' jaz kakšne želje in predstave o živl'enju...

Barbara: Ti?

Miro: Al' sem jih pa vsaj 'mel.

Barbara: Aha. Boš rekel, da jih nimaš več zarad' mene.

Miro: Do neke mere tud'.

Barbara: Bošček. Ti si si živl'enje dr'gač' predstavlu in zdaj si zagrenjen in mal' apatičen... Ma, daj, nehi! Polenu si se! Zdaj bi se pa name 'zgovarju. Teb' pač paše, da si mal'

apatičen, ker t'ko lahk' paseš svojo lenobo.

Miro: To je res mim'! Vsi drugi sprašujejo, zakaj se t'ko ženem in tol'k' delam! Nek'teri na faksu celo misl'jo, da jih hočem 'zrin't', ker sem hiperproduktiven. Ti pa, da sem len!

Barbara: Jaz pač to gledam z druge strani. Kol'k' vložiš v najin odnos.

Miro. Ja, pizda, kol'k' pa ti vložiš? In kaj?! Misl'm v zakonsko živl'enje!

Barbara: Aha, pa sva spet pr' tvoji temi!

Miro: Otrok nimava, ker ti nimaš časa za to! Tud' jeva zuni; pač vsak po svoje.

Barbara: Jeva vsak po svoje, ker 'mava različne okuse. Pa še različne urnike.

Miro: Nisem prepričan, da je to, kar ti počneš s prehrano, res še vprašanje okusa. Pr' teb' je to že ideologija. Oreški pa antioksidanti, nenasičene maščobe pa vitamini... No, reč'mo, da to ni važn'. Pač jeva vsak po svoje.

Barbara: Ja, t'ko sva se zmen'la. Ti je žal? Bi ti zdaj naenkrat rajš' bil poročen z eno kuhar'co'?

Miro: Ma, daj... Tud' stike s starši sva zracionalizirala na minimum!

Barbara: Tud' to sva se zmen'la. Zavestno. Oba sva zaposlena od jutra do večera in sva to skupi premisl'la in dorekla, da bo najbol's' t'ko!

Miro: Ni šlo dr'gač'. T'ko si ti to predstav'la, da ne gre. Maš pač svoje cilje in želje. Najprej komerciala in marketing in pol prva možnost, da postaneš direktor'ca, pa druga... In jaz sem pač ostal tuki, čeprav bi lahk' šel predavat' v Ameriko.

Barbara: Tega mi ne meč' naprej! Ti si sam ugotovu, da b' lahk' v letu dni izvisu in se ne b' mogu več vrn't' na faks.

Miro: Ja, ampak, če bi bil sam, bi tvegala. T'ko sem pa mislil, da moram teb' omogočit', da se usidraš, in da bova mogoče pol 'mela kakšnega otroka...

Barbara: To sem čakala. Sem ved'la, da brez otrok ne bo šlo!

Miro: Pa kaj je v tem t'ko slab'ga, če člov'k razmišl'a, da bi b'lo prav, če b' 'mel sina...

Barbara: Sina! Jasno! Mačo bi 'mel sina! Kaj pa hčer?

Miro: Ja, zakaj pa ne? Tud' hčer.

Barbara: Ampak najprej sina! En star plemenski stereotip!

Miro. Pizda, kako ti vse zbanaliziraš!

Barbara. Saj je banalno. Mačo bi se rad potrdil! Kaj te briga žena, važn' je, da b' lahk' ti kazu pamža. Pogletje! Moj sin! Dva zoba 'ma in kurček mu že stoji! Kaj s' pa ti pr'pravl'en

naredit' zanj, razen tega, da b' enkrat zašvical v pojstli? Bi vzel porodniško in pustu svoje študente za kak semester komu drug'mu? Bi bil pr'prav'l'en vzet' bolniško, če b' otrok 'mel ošpice?

Miro: Svoj del b' gotov' opravil t'ko kot je treba.

Barbara: Kakšen svoj del? Kaj pa naj bi spadal' pod ta tvoj del?

Miro: Ja, kako pa naj vem. Saj tud' ti ne veš! Nisva probala. Tej možnosti sva se odpovedala! Kako naj pol vem, kaj bi jaz počel z otrokom in kaj ti?

Barbara: Jaz nič ne vem, da b' se čemu odpovedala in tud' ti do zdaj nis' t'ko govoru. V bistvu sva zadevo preložila. Odložila.

Miro: Ma, kje pa! Dobr' veš, da to ni res!

Barbara: Kaj ni res.

Miro: Nič nisva odložila. V bistvu si se ti kar odločila. Ne! Pa kon'c!

Barbara: Nehi! Že spet mi neki podtikaš!

Miro: Ma, kurac!

Barbara: Prav, pa kurac!

Miro: Nikol' te ni zares zanimal', kaj jaz želim, kaj delam, kaj hočem dosečt'!

Barbara: Nehi s tem, mimoza! Tudi, če sem kdaj kaj vprašala, nisi znal povedat' druž'ga kot to, da ministrstvo nima pojma o univerzi, ljudje na univerzi pa da ne znajo druž'ga kot razmišl'at, kako bi kdo koga zdriblu. To pa je dolgčas vsak dan poslušat'.

Miro: To je realnost, ravn' t'ko kot tist', kar ti delaš.

Barbara: Prav. Pa naj bo.

Miro: Saj slišim ta podton. Zate je od nekdaj pomembno in težko in odgovorno sam' to, kar ti delaš. Ti pa tvoji pr'jatl'i; menedžerji.

Barbara: Daj, nehi! Zdaj se mi res ne l'ub' o tem...

Miro. Podcenjuješ mene! Podcenjuješ moje delo! Podcenjuješ vse, kar sem dosegu in naredu!

Barbara: Ma daj, nehi! Sem rekla, da se mi ne l'ub'!

Miro: Saj se ti še nikol' ni, če sem kdaj spregovoru o službi. Kot da 'maš sam' ti probleme in kot da jaz hod'm na faks in na inštitut kar t'ko; da mi ni dolgčas.

Barbara: Tega nisem nikol' rekla. Rekla pa sem in še vedno misl'm, da je tvoja predanost sam' nepotrebna poza. Kaj pa 'maš od tega, če si cele dneve tam? Drugi niso, pa ravn' t'ko

napredujejo. To je sistem, ki t'ko funkcionira. To ni firma, ki se mora borit' za trg...

Miro: Jasno! Nam kar samo vse pade z neba... Kje ti živiš, pizda!

Barbara: Pa že enkrat povej, kaj vam manjka! D'nar vam da država. Za vse. Za predavanja in za raziskave. Če vam ga da mal' manj, pač manj raziskujete, plače pa 'mate t'ko al' t'ko zagotovl'ene. Če slučajn' kaj delate za gospodarstvo, to fajn zaračunate in 'zkorist'te še za napred'vanje, ki vam je tud' zagotovl'eno. Vse, kar mor's nar'dit', je, da kdaj pa kdaj kaj objav's. Za to pa ste tud' poskrbel'. Revijo 'mate, za objave v tujini pa aranžma s pr'jatl'i v Gradcu. Vi objavl'ate pr' njih, oni pr' vas. Vse klapa! Vsak pride enkrat na vrsto, da je dekan ali vsaj prodekan. Važn' je sam', da kak preveč talentiran študent ne ostane na faksu, ker bi te lahk' prehitr' spodrinu. To je to. Začel si kot asistent, končal boš kot redni profesor, in ko boš umrl, boš 'mel vel'ko parto, kjer bo pisal', da boš za vso večnost nepogreš'iv. Kaj bi še rad? Da te še jaz občudujem kot tvoja mamica?

Miro: Ti pa res znaš vse zbanalizirat' do skrajnosti!

Barbara: Saj ni kaj banalizirat'. T'ko je, gospod doktor, izredni profesor!

Miro: Jebi ga. Najbrž nima smisla, da b' ti razlagal, da men' moje delo vseen' neki pomen'. Ne vem, a ti zastopiš, da je delo s študenti lahk' za nekoga izziv.

Barbara: Ja prav. Hvala bogu, če lahk' uživaš. Podrobnosti pa mi vseen' pr'hran'!

Miro: Tvoje delo je pač drugačno...

Barbara: Kaj pa ti veš!

Miro: Težko verjamem, da b' kdo lahk' tako delo t'ko doživl'al kot, reč'mo, delo s študenti al' pa raziskovanje. To je neki tac'ga kot umetnost...

Barbara: Ti kar bod' zadovol'en, ampak ne mene morit' s fantazijami! Pr'hran' to za mamico!

Miro: In t'ko se vedno konča naj'n pogovor.

Barbara: To naj bi bil pogovor?!

Miro: Ne vem, zakaj sva pol sploh skupi, če se ti zdi vse, kar rečem, en sam čvek?

Barbara: Odsel' se!

Miro: Zakaj pa jaz? Ti se odsel', če t'ko misl's o men'.

Barbara: Zakaj pa? Saj b' se, če b' misl'la, da bo kaj bol's' s kom drugim...

Barbara pospravi krožnik in kozarec v stroj za pomivanje posode in se brez besede odpravi skozi predsobo in po stopnicah v vrhnjo etažo. Miro obsedi pred TV, vendar seže po časopisu in ga razgrne pred seboj. Na televiziji še teče prenos tekmovanja v kik boksu... Zatemnitev...

Četrty prizor

Ob nekoliko pridušeni svetlobi Barbara sedi za mizo v jedilnem delu dnevnega prostora in je solato. Zelo počasi. Po vsaki vilici dolgo in zelo počasi žveči. Videti je nekoliko depresivna. Vstopi Miro v športnih oblačilih. Anorak si sleče v predsobi in ga obesi na stenski obešalnik. V predsobi se tudi sezuje. Vstopi v dnevni prostor; še vedno v trenerki in nekoliko prepoten.

Miro: O, si že doma.

Barbara: Kot vidiš.

Miro nekoliko zavrti stikalo za reguliranje svetlobe, tako da je svetloba poslej močnejša...

Miro: Sem mislil, da se boste dalj časa zadržal'.

Barbara: In zakaj je to važn'?

Miro: Če b' vedel, da prideš prej, se tud' jaz ne bi zadržal. T'ko pa sva šla z Matjažem še na eno pivo.

Barbara: Z Matjažem?

Miro: Z našim asistentom.

Barbara: S tistim, ki se je pulu za to službo, ker pr' vas študirajo v glavnem sam' fantje?

Miro: T'ko namigujejo, ampak mene ne moti. Jaz sem strpen člov'k.

Barbara: Ti?

Miro: Misl'š, da nisem?

Barbara: Mi je vseen'.

Miro: No, pač...

Barbara: Če si uživu, prav, saj nisi nič zamudu...

Miro: A pol niste šli jest?

Barbara: So. Jaz sem se opravič'la. Nisem razpoložena. Moja prisotnost pa tud' ni nujna.

Miro: Ja, a niste vi gostitelji?

Barbara: Smo. Ampak posvet je pr'prav'la Valerija. Ona je vse vodila in jih tud' gosti. Jaz sem jih sam' pozdrav'la in pol sam' še svet'la tam, dokler sem.

Med nadaljnjim dialogom stopi Miro v kuhinjski del dnevnega prostora in si iztisne sok dveh pomaranč v velik kozarec, doda malo vode izpod pipe in vse to počasi popije.

Miro: Kaj ste pa 'mel'?

Barbara: Starost. Kvalitetno preživljanje starosti. Vključenost in izključenost in t'ko naprej.

Miro: No ja, zanimivo. A tud' s tem se ukvarjate?

Barbara: Tud'. S tem, kako izkoristit' znanje in izkušn'e, dokler so l'dje še pr' seb'. Marsikdo velik' zna in se počut' nekoristnega in odrin'en'ga, ker je v bistvu moral it' v penzijo, po drug' stran' pa družba rab' njegovo znanje in izkušnje.

Miro: Neizkoriščeni človeški viri. T'ko se temu reče v kapitalističnem novoreku.

Barbara: Ni sam' za to. Marsikdo še želi bit' koristen, pa je sistem pretog, da b' to omogoču.

Miro: No ja. Če 'majo ljudje otroke in vnuke, nimajo težav s tem.

Barbara: Tega ne mor'š posplošit'. To vel'a za par babic, ki jih slučajn' poznaš, pr' vel'ki večini pa večgeneracijske simbioze ne špilajo več.

Miro: Zakaj pa ne?

Barbara: Jaz govorim o l'deh, k' so izobraženi in ustvarjalni in bi še želel' uporablat' možgane, ne o starih mamah, ki jih otroc' izkoriščajo, da jim ni treba plačat' vrtca. Dr'gač pa danes večina l'di ne živi tam kot njihovi starši in v prihodnosti bo tega še manj.

Miro: Ampak to še ni razlog, da člov'k ne bi 'mel otrok.

Barbara. Ni. Po drug' stran' pa ni za računat', da bodo otroc' podredil' svoje ambicije željam staršev, če starši računajo na to, da b' lahk' otroci skrbel' za njih, ko bodo stari al' da bi starši skrbel' za njihove otroke, če b' seveda zmogl'.

Miro: Kar velik' če-jev si naštepala za neki z'lo normalnega.

Barbara: Ne vem, kako si to predstavl'aš? A ti b' 'mel otroka zato, da b' otrok moral skrbet' zate, ko boš star in te negovat' in še kaj tac'ga?

Miro: Ti pa res vidiš sam' najbolj črni možni scenarij!

Barbara: Jaz gledam realno. Starost je problem. Ampak, misl't', da boš ta problem prevalu na otroka, je pretiran'. Dan's otroc' staršev ne šmirglajo več. To potrjujejo vse statistike. Otroc' poskrbijo za to, da sprav'jo starce v kak dom in s tem je stvar opravl'ena. Zrav'n paše še kak obisk tu pa tam in to je to.

Miro: Poznamo tud' dr'gačne primere.

Miro si pripravlja večerjo. Čeprav postaja njun pogovor vse bolj razvnet, ga to ne vrže iz tira. Skrbno naloži na krožnik nekaj koščkov salame in sira in vse to obloži s koščki mandarine. Nato doda še dve tenki rezini črnega kruha in enega pogosto oglaševanih, domnevno najbolj zdravih jogurtov. Ko vse to pripravi, odnese obloženi krožnik na mizico v dnevnem delu

prostora in ne glede na vsebino pogovora, ki ves čas teče, vključi televizor ter poišče kanal, na katerem se ravnokar začinja eden izmed popularnih akcijskih filmov...

Barbara: Če misliš na svojo sestro in njeno podreditev željam vaj'ne mamice, je to netipičen primer. Al' pa: tipičen za nek drug čas.

Miro: Anka je čist' poseben primer.

Barbara: Lepa Anka, ki ne mara moških, žensk pa menda tud' ne. Ona 'ma rada starce. Z njimi hod' v hribe in toplice in skrbi za mamico. Ampak tud' njej čas teče. Naenkrat bo sama stara, ne da b' karkol' dosegla v živl'enju in karkol' dož'vela.

Miro: To ti težko ocenjuješ. Ona 'ma pač svoje kriterije.

Barbara: Ma, jebeš ti to!

Miro: Ti je ne maraš, ker je dr'gačna. Pač poman'kanje tolerance.

Barbara: Nakladaš! Mamica si jo je podredila. T'ko kot vse, sam' da njo najbolj'.

Miro: Ampak Anka je srečna. Njeno živl'enje je velik' bolj harmonično kot moje al' pa tvoje.

Anka: Daj, nehi! To je totaln' sranje! Upam, da si idealnega odnosa med otroki in starši ne predstavlaš na ta način, ker si pol tud' ti devianten.

Miro: Jaz pa mislim, da je bit' starš, oče, mati, neki naravnega; skratka normalno. Anke pa nisem jaz omenu; ti si jo ven pr'vlekla!

Barbara: Člov'k že dolg' ni več naravno bitje.

Miro: No, mogoče ne bo več dolgo. Ampak za zdaj še je in ena od njegovih funkcij je tud' razmnoževanje. Misl'm, skrb za ohranitev vrste in t'ko.

Barbara: S tem se pač jaz ne misl'm zabavat'.

Miro: Ne vem, če se člov'k lahk' kar t'ko odpove tej svoji funkciji.

Barbara: Nas je že t'ko al' t'ko preveč.

Miro: Jaz pa vseen' misli'm, da to pride za tabo, če opustiš to, kako bi rekel... nalogo.

Barbara: Ja, kaj se mi pa lahk' zgodi?

Miro: Ne vem. Ampak, po moje, to pride za tabo.

Barbara: To je en čudn' naravoslovni predsodek. Nič manj čuden kot krščanarske blodn'e o svetosti družine in otrokih, k' so božji blagoslov.

Miro: Kaj pa, ko boš stara in sama, kar je verjetno glede na statistike?

Barbara: Pa kaj misliš, da b' 'mela otroka zato, da b' skrbel zame, ko bom stara? Danes otroci živijo dr'gje. In ne mor'sh pr'čakovat', da b' kdo žrtvoval ambicije in kariero za to, da b' skrbel za starše.

Miro: Ti vid'sh sam' skrajne možnosti.

Barbara: Po tvoje mora najprej ženska žrtvovat' najbolj'sha leta za v nebo kovano materinstvo, kasnej' pa naj bi otrok žrtvoval' svoje ambicije. To je mim'. Ni več potrebno.

Miro: To je ene sorte ideologija. Člov'k je vseen' tud' nagonsko bitje. Vsak od nas 'ma tud' nagon po ohranitvi vrste. In res težko verjamem, da si n'kol' ne zaželiš otroka.

Barbara: Pa kaj si t'ko zapel s tem otrokom?! Saj so tud' druge babe, če ga res hočeš 'met.

Miro. Ampak, jaz sem s tabo poročen.

Barbara: Pa kaj pol? Kaj pa je dan's zakon? Že dolg' ne več tist', kot pred sto leti... A b' ti rad, da pustim vse skupi in... Prepozn'! Poleg tega se nisva t'ko zmen'la.

Miro: Ampak, jaz govorim o tem, ker 'mam občutek, da v bistvu pogrešaš otroka, čeprav si tega nočeš priznat'.

Barbara: Ti že spet neki več veš o men' kot jaz.

Miro: Saj tud' ti to veš, sam' da si nočeš priznat'. Al' pa vsaj men' ne.

Barbara: Kaj pa 'maš ti pr' tem?

Miro: To, da b' mi vsaj enkrat morala dat' v nečem prav...

Barbara: Aja, seveda. To je zate z'lo važno.

Miro: Pa tud' to, da bi to bil tud' moj otrok.

Barbara: Saj sem ti že rekla, če je to zate t'ko važno, se pač zmen' s kakšno, ki bo pr'pravljena rodit' tvoj'ga otroka. Po možnosti sina, da bo veliki oče zadovol'en.

Miro: Govoriva o teb', ne o men'.

Barbara: Ti si reku, da b' to bil tvoj otrok!

Miro. To je b'la sam' pripomba, dr'gač' pa ves čas govoriva o teb'. Ker nočeš priznat', da te to muči! V bistvu pogrešaš materinstvo in to je normalno!

Barbara: Eureka! Psiholog za ženske! Daj, nehi rin't' vame! Kako si pa lahk' pr'voš'm otroka? S tabo! Ti še žarn'ce ne zamen'aš, kaj šele, da b' lahk' računala nate pr' otroku. A ti veš, kaj to pomen'? Najmanj dve leti si aut! In pol še bolezni, ko začne hodit' v vrtec. Tri leta 'zgubiš in pol rab'sh še dve, da ujameš ritem in prideš not, če 'maš srečo in sploh še dobiš spodobno službo. Teb' je lahk' govor't', ženska pa je v čist' drugi situaciji!

Miro: Čudn', da sploh še kakšna rodi.

Barbara: 'Mamo pač različne želje in cilje.

Miro: Po drugi strani pa 'mam vseen' občutek, da se mal' bojiš samote na stare dni.

Barbara: A ti ne znaš nehat'! Kaj ti veš o tem! Misl'm... Ženska je tista, ki kozla in hod' okol' deformirana in tud' taka ostane. In nikol' ni več sama. To nima zveze s starostjo. Ti cel' živl'enje razmiš'laš sam' o seb'. Men' bi pa obesu kamen okol' vratu in se pol še trku po prsah, če b' se ti res usral' in bi rodila sina. To je atavizem najslabše sorte. In ne tež' mi s starostjo! Ne vem, kaj težiš s tem.

Miro: Zakaj te pol ta tema t'ko razburja?

Barbara: K'era tema?

Miro: To. Starost. Samota.

Barbara: Ti nič ne razumeš! Starost ni problem samote, ampak problem nemoči. Če si pr' seb', in 'ma okolje normalen odnos do tebe, je čist' v redu. Problem je, ko te izda telo. A ti veš, kako to 'zgleda? Dan's sem vid'la en'ga tac'ga pred eno hišo. Eno totalno izčrpano telo; izsesano od bolezn, da se skoz' vid', če se potrud'š. Prosojno. Sedu je na soncu in si grel noge. Prozorne; drobne, plavkaste, kot da ni več nič pod kožo. Lica, svetlosiva. Pergament. Las nima več in ne vem, a sploh še zazna toploto. Zrav'n je pa sedu tip, k' je vsake pol minute gledu na uro. Najbrž sin, ki ga je ves čas muč'l' sam' to, da 'zgubl'a čas... Beda! Totalno požrto telo. Najbrž rak. Sam' srce še dela. In pol si vsem, seb' in drugim, v nadlogo. Ne vem, a s' ti to predstav'laš? Kožo, ki je že 'zgubila ves pigment. Telo, v k'terem ni več krvi. Po moje ga pr'nesejo na sonce; že bolj mrtvega kot živ'ga.

Miro: To te je pa zadelo, a.

Barbara: Bit' star je res sranje; misl'm nemočen, in če si sam je še tol'k' slabš'...

Miro: Saj ti ne boš sama... Skupaj se bova starala.

Barbara: To pa gotov' ne!.

Miro: Kaj hočeš rečt'? Da se ti ne boš starala.

Barbara: Ne s tabo! Misl'm, ženske dalj živimo. Če pa bi slučajn' še bil živ, ko bom nemočna, bom šla v dom. Ne maram, da bi ti karkol' počel z mano!

Miro: Kaj?

Barbara: Karkol'! Ko je člov'k star, mogoče mal' dementen, nič ne ve. Ne maram, da b' takrat ti skrbel zame. Če b' sploh mogu in znal... Z mano se naj ukvarjajo profesionalci. Ne ti! Tega ne b' prenesla.

Miro: Saj ne b' ved'la, če bi b'la res dementna.

Barbara: Ne b' prenesla, če b' se štulu zrav'n, ko bi b'la, recimo, poscana, posrana... Misl'm, če bi že b'lo t'ko... Hočem v dom! Ti pa, kok'r češ!

Miro: Saj t'ko al' t'ko ne b' zmogel.

Barbara: Ampak niti ne poskušaj! Hočem neznane l'di, negovalke, ki to znajo in jim je vseen', kdo in kaj si in kakšen si bil mlad... Teb' moje telo že zdaj ni posebi všeč...

Premolk. Barbara se napoti proti vratom v predsobo...

Miro: Kam greš?

Barbara: Gor. Spat.

Miro: Ja, saj bom šel jaz tud'.

Barbara: Pejd pol! Ne prenesem tega, da bul's vame, ko sedim na s'kretu.

Miro obstane sredi prostora. Barbara odide... Počasna zatemnitev...

Peti prizor

Miro sedi v dnevni sobi pred televizorjem, gleda nogometno tekmo in je. Pred seboj ima pladenj in na njem krožnik z narezanim pršutom, nekaj koščki sira ter olivami. Na manjšem krožniku ima dva, tri tenke kose popečenega belega kruha, ob pladnju pločevinko piva Heineken...

Televizijski reporter: Moštvo Maribora že ves prvi polčas napada in je pokazalo veliko več kot ekipa iz Domžal, vendar je obramba rumenih danes nepremagljiva. Igralci Domžal delujejo zelo zanesljivo in naleti Maribora jih niso niti za trenutek zmedli. Maribor ves čas napada, Domžale pa ustavljajo njegove nalete že daleč pred šestnajstercem...

Barbara stopi v predsobo. Prižge se luč na senzor. Barbara sezuje čevlje in si natakne copate, za hip prisluhne pri vratih, kaj gleda Miro in potem sleče lahek pomladni plašč, ga obesi v garderobno omaro, za hip postane, kot da bi se želela zbrati in odpre vrata v dnevno sobo...

Miro se ozre, ji pokima z grimaso nasmeha na ustnicah in se spet zagleda v televizijski zaslon.

Barbara vstopi in zapre vrata.

Televizijski reporter: ... Izteka se že peta minuta sodnikovega podaljška! Vsak trenutek lahko pričakujemo, da bo sodnik odpiskal konec polčasa, v katerem je prevladoval Maribor, ki pa si ni priigral niti ene resne priložnosti. Rezultat ostaja nič proti nič...

Barbara med tem, ko Miro še gleda in posluša prenos tekme, po kratkem postanku pri vratih odide v kuhinjski del skupnega dnevnega prostora, iz stenske omarice vzame manjši krožnik, iz druge omarice kruh in nek namaz, poišče še nož, si odreže tenek košček kruha, ga namaže z

namazom ter si natoči kozarec sadnega soka. Sede za mizo, popije pol soka in začne jesti...

Televizijski reporter: Spoštovani gledalci, res ne vem, zakaj sodnik ne piska. Ker mariborski napad še traja, se zdi, da čaka, ali se bo iz akcije na koncu le kaj izcimilo. Pravzaprav se že ves čas zdi, kot da je sodnik pristranski. Lahko bi rekli, da ne bi ravnal narobe, če bi jim vsaj dvakrat dosodil prekršek v napadu, pa se ni zgodilo. Domžalska obramba se kljub temu ni zmedla in suvereno brani svoj kazenski prostor in odvrča nevarnost od svojih vrat... To se je zgodilo tudi ravnokar... No, končno se je sodnik spomnil, da ima piščalko v ustih in odpiskal konec polčasa. Zdi se mi, da mu ima kapetan Domžal ravno v zvezi s tem nekaj povedati, a sodnik je samo odmahnil z roko...

Miro z daljincem zmanjša jakost zvoka, sliko z igrišča zamenja napis: »Oglasi«. Potem se oglasi tudi res začnejo... Kot prvi oglas za čistilo, ki res temeljito očisti WC školjko... Sledi oglas za detergent, nad katerim se navdušuje mlada gospodinja, češ da ta detergent resnično očisti čisto vse madeže, tudi tiste najbolj trdovratne...

Miro: Si b'la tam?

Barbara: O! Si me opazu?

Miro: Saj sem te že pozdravil!

Barbara: Pozdravu si vrata. Njim ni treba nič reč', ker so bukova. Dost' je, če jim pomežikneš.

Miro: Ne pretiravaj! A si b'la tam?

Barbara: Saj sem šla tja! In, če sem šla, pol sem najbrž tud' b'la.

Miro: Lahko bi si tud' spotoma premislila. In kako je b'lo?

Barbara: Super.

Miro: Aja... Pol tip ni šarlatan?

Barbara: Zakaj pa šarlatan? Od kod ta misel?

Miro: Saj sem že rekel... Tip, ki ni nič; misl'm, ki nima neke izobrazbe. Zidar al' kaj že. Skratka Bosan'c! Pa naj bi urejal glave ljudem, ki 'majo psihične težave!

Barbara: Kdo pa govori o psihičnih težavah? Če je člov'k v stiski, še ne pomen', da je nor.

Miro: Ampak, v bistvu se predstavl'a kot nekakšen psihiater.

Barbara: Ma, kaj govoriš! Člov'k se kot nič ne predstav'la. Še najmanj kot psihiater.

Miro: Ja, kaj s' pa pol šla k njemu? A mu nisi šla razlagat svojih težav?

Barbara: Ma, ti si res kreten! Šla sem se pogovor't', ker se s tabo ne morem.

Miro: Saj se ti ne pogovarjaš! Men' sam' kar naprej kaj očitaš. Brezobzirnost, brezčutnost,

brezjajčnost, nezainteresiranost, neodločnost; pač vse na »brez« in »ne«.

Barbara: Veš kaj, jebi se!

Miro: Ne razumem, zakaj si šla k temu tipu. Jaz b' razumel, če b' šla k ta prav'mu psihiatru...

Barbara: Ne razumeš. Saj ne pr'čakujem, da boš. Šla sem zato, da b' jaz razumela.

Miro: Kaj pa? Sebe?

Barbara: Ja, sebe. Da b' razumela, zakaj te prenašam. Tebe razumem že brez tega, da kam grem in koga kaj vprašam. Ti si prozoren.

Miro: Ti pa žaljiva. Kot zmeri, kadar se ti zazdi, da mor'š kaj rečt' o meni. Pol pa se čudiš, da men' ni do takih pogovorov.

Barbara: Teb' ni do nobenih pogovorov. Če bi b'lo po tvoje, si midva cel dan tud' pet stavkov ne b' rekla.

Miro: To je spet eno tako prenapeto pretiravanje.

Barbara: Ma daj, nehi!

Premolk. Miro spet sede na kavč in se zagleda v TV-zaslon, na katerem se spet vrti reklama za učinkovit pralni prašek, ki odstrani čisto vse madeže, da je perilo spet snežno belo. Barbara vmes pospravi krožnik in kozarec v pomivalni stroj... Na TV zaslonu trije vrtni palčki očitajo osupli gospodinji, da na njenem vrtu hudo »smrdi smrdi smrdi!« A Miro ne gleda televizije; opazuje Barbaro, in ko se spet obrne proti njemu, jo vpraša...

Miro: O čem, bolj natančno, pa sta se sploh pogovarjala?

Barbara: Tip je reku, da 'mam težave s podrejanjem.

Miro: S podrejanjem? V kakšnem smislu? Da se mor'š ti podrejat', al' da bi si ti rada koga podredila, pa ne gre?

Barbara: Nehi podtikat'!

Miro: Kaj?! Pa ja ne boš rekla, da 'maš težave, ker jaz zahtevam, da se mor'š men' podredit'!

Barbara: On pač misli, da 'mam težave s tem. Mogoče sem se jaz sama sil'la in podrejala svoje želje tvojim željam, ker sem misl'la, da t'ko mora bit'. Zdaj sem nehala s tem, 'mam pa še vedno ene sorte slabo vest al' neki tac'ga. Obenem pa se mi zdi vse skupi bedarija. Zakaj b' se jaz podrejala? Zakaj se ne b' ti?

Miro: Sveto pismo, l'ubica! T'ko je zmeri b'lo. Žena bodi možu pokorna... No, to je res ena bedarija. Nikol' nisem zahteval kaj takega. Ravno nasprotno! Sam sem se pr'lagajal...

Barbara: No ja, neopazno!

Miro: Pizda, nehaj no! Pol svojih planov in priložnosti sem opustil, da s' ti lahko...

Barbara: A jaz pa svojih nisem?! Lahk' bi šla delat' kariero v tujino, pa sem se pr'lagodila...

Miro: Pa saj se vsi pr'lagajamo. Misl'm, dr'gač' ne gre.

Barbara: V glavnem ženske. Ker sem ženska, naj bi vedno jaz najprej razmisl'la, a je prav, da sprejemem kak izziv in grem na primer kam ven.

Miro: Kako, pizda! Vedno si se sama odločala! Tud' n'č te nisem silil... Tud' to, da ne maraš zanosit', si se sama odločila.

Barbara: Ja, ampak vedno sem razmišl'ala, kako boš ti kaj sprejel in al' bi te pr'zadel', če bi kam šla... Mal' zaslužit', misl'm. Celo to sem se spraševala, a s' ti pr'zadet, ker več zaslužim kot ti. Kreten babji!

Miro: Misl'm, neverjetno! Saj sem te jaz pregovarjal, da pejd, ko si 'mela možnost kandidirat' za direktor'co inštituta in pol' si b'la nezadovol'na in sem bil spet jaz tist', k' sem reku, da se pr'jav' na razpis za direktor'co agencije...

Barbara: Tega, kol'k' sva se prepirala, pa se ne spomniš več.

Miro: Jaz se nisem prepiral. Sem sam' rekel, da ni dobr' takoj popustit', ko ti kaj ni všeč.

Premolk... Miro se zagleda v televizijski zaslon. Z daljincem nekoliko pojača glasnost. Oba molče spremljata napoved ameriškega akcijskega filma na TV... Posnetki pretepa in potem divje vožnje po neznanem mestu... Streljanje z veliko avtomatsko puško...

Moški glas (TV): ... po ulicah divja vojna za oblast v mestu. Ali bodo v celoti prevladali karteli prodajalcev heroina in kokaina ali bodo policaji obdržali vsaj videz reda; v ozadju pa se odvijajo družinske drame...

Barbara se počasi obrne, kot da namerava oditi... Miro spet nekoliko utiša televizor...

Miro: No... Kaj sploh je ta tip? A je on eden od teh zdravilcev?

Barbara: Zarad' mene je lahk' karkol'. Derviš, Dalaj lama. Jaz sem se tam dobr' 'mela. To je to.

Miro: To je nekaj. In kaj je počel s tabo?

Barbara: N'č. Pogovarjala sva se. Mal' me je spraševal, kako delam, živim, spim. Pa tud' on je men' marsikaj povedu.

Miro: Kar t'ko? Kaj te je spraševal?

Barbara: Ne vem... Vse. Kako spim. Misl'm, kako spiva. A jeva skupi al' ne jeva...

Miro: To me pa res zanima. Kako spiva? Kaj misl'š s tem?

Barbara: Misl'm... Nekak' sva pr'šla do tega. Ne vem kako. Govor'la sva o tem, da pač midva z'lo redko greva skupi spat, in da, tud' če greva, ti takoj zaspiš. Tud', če se hočem jaz stisnit' k teb' ali se mal' pomečkat'...

Miro: To si mu razlagala? A to tud', da zjutraj, ko b' se pa jaz mogoče mal' stisnil k teb', ti vstaneš kot kak soldat in začneš izvajat' svojo telovadbo pa iztrebl'anje in toaleta...

Barbara: Tud' to sva šla skoz'.

Miro: Jebemti! To pa je nekaj!

Barbara: Kaj te zdaj mot'?

Miro: Nič.

Barbara: Ja, očitno te neki mot'. Saj si čist' zaripel.

Miro: To je en čuden voajer, ki na tak posreden način kuka v tuje pojstle, opazuje ljudi in njihove odnose. V bistvu se tip najbrž naslaja...

Barbara: Jaz nisem opaz'la nič tac'ga.

Miro: Skratka, če prav razumem, sta vidva debatirala o tem, kdaj midva... in, če sploh in kako seksava...

Barbara: Pravzaprav res...

Miro: Jebemti! Pa se teb' zdi normalno, da se kar z enim tipom pogovarjaš te reči?

Barbara: Saj zato sem šla k njemu. Men' so ga priporočil' kot človeka, s k'terim se je mogoče pogovarjat'.

Miro: To je res čudaško! It' kar k en'mu in se mu spovedat'. Zakaj pol ne greš v cerkev?

Barbara: To je pa res vprašanje. Od kdaj 'mam pa jaz karkol' oprav't' s farji?

Miro: Farji so v redu. Njih veže spovedna molčečnost... Pa povej no, kaj on sploh je!

Barbara: Ne vem točno. Govori t'ko, da b' lahk' bil marsikaj... Invalid.

Miro: Invalid? Kakšen invalid? Paraplegik?

Barbara: Ne. Pred leti so mu moral' odrezat' roko in nogo... Desno roko in desno nogo. In od takrat sam' še sedi al' pa leži in se redi. Misl'm res redi. Po moje 'ma vsaj dvesto kil.

Miro: Dvesto? Brez ene noge in roke? Dober je. Ampak, to vse skupaj je res čudno. Prav'š, da leži tam in se ljudje hodijo k njemu pogovarjat. A kar v spaln'co?

Barbara: Ne. Tam ga 'majo v eni baraki. Misl'm, v eni bajti. To so bajte, ki so jih zgradil', ko se je mesto začelo šir't', za zidarje. No, tam so eni Bosanci, ki 'majo firmo, v okviru

k'tere to poteka. Ta srečanja z njim. Tam ga 'majo na enem takem divanu in tam pač ordinira. On sedi, pravzaprav leži in ti zraven sediš in se pogovarjaš. On ti tu pa tam položi roko na plečko, kot da bi rad začutu... Ne vem kaj... Srce. To je to.

Miro: To je res dobr', da 'majo firmo za spovedovanje. Ni čudn', da se pol naša cerkev ukvarja sam' še z oderuštvo... Moram priznat', da ne razumem čist' dobr' vsega tega.

Barbara: Česa? Kaj pa je tu za razumet'?

Miro: Mlada, podjetna, prodorna poslovna ženska hodi k šarlatanu v eno barako, kjer se en domiselni Bosan'c gre podjetništvo in prodaja šarm en'ga šarlatana, ki očara stranke s tem, da je t'ko neznansko debel. Tega ne razumem.

Barbara: Seveda, ker pač nočeš razumet'.

Miro: No, pa mi ti pojasn'!

Barbara: Tip 'ma neki, kar vzbuja zaupanje. Velik' ljudi hodi k njemu.

Miro: In to ti men'? Ti, ki si ena racionalna ženska in maš čist' vse urejen' in pospravl'en' v glav'. Kaj s' pa dobila od tega tipa?

Barbara: Pač ni vse t'ko in urejen'. Zato pa sem šla k njemu. Člov'k sliši mal' reklame, pa poskusi. Saj nimaš kaj 'zgubit'.

Miro: No in si dobila, kar si iskala?

Barbara: Ne vem. Ampak, kot je rekla sodelavka, ki ga je pr'poročila: strašno dober občutek, da je res pogledu vame. Do dna. Za vsak moj stav'k si je vzel čas in si ga ogledal od zuni in od znotri... In to mi je z'lo pasal'. Že to, kako zna poslušat', je neki posebnega.

Miro: Prav. V redu. Ne razumem, ampak v redu. Čudno, ampak naj bo. Pač en tak pastir za duše, očitno... Nadomestilo za župnika, ker pač nisi verna.

Barbara: Ne vem, zakaj te tol'k' matra, da b' si razložu tega človeka? A je to važn'?

Miro: Ja, jebemti, če moja žena, kot praviš, v stiski, hod' k en'mu Bosancu, ki pravzaprav ne vemo, kaj sploh je, me pač to zanima. Navsezadn'e, lahk' bi bil en tak guru. Lep'ga dne boš rekla, da si zdaj muslimanka. Kaj pa vem...

Barbara: Tud' z eno besedo ni nihče omenu nobene vere. Nič tac'ga. Mogoče neki osebnih Izkušenj... To je vse.

Miro: Od kod? Iz Medjugorja? Se je tudi njemu kaj prikazalo?

Barbara: Bedno! Sam' to mi je povedu, zakaj je brez roke in noge. Svojo zgodbo iz Sarajeva.

Miro: Aha. Se prav', da je iz Sarajeva? En tak zveličar iz Sarajeva!

Barbara: Ne vem. Vem sam', da je bil med obleganjem, takrat pred... Kol'k' je že od tega, ko

so Srbi oblegal' Sarajevo?... A je bil bosanski vojak al' je doma iz Sarajeva, ne vem. Bistvo je to, da je bil v neki stavbi, ki so jo porušil'. In on je bil ravno takrat not in ga je zasul'. In pol je tri al' štir' dni ležal pod ruševinami. Mogoče dva dni pa pol. Še sam ne ve. Je bil pa v glavnem ves čas pri zavesti in je čaku, kdaj bo umrl oziroma, če bo kdo pršel pogledat, a je kdo zasut al' ne. Pa vse ga je grozn' bolel', ker mu je porušeni beton zdrobil roko in nogo in ker mu je železna pal'ca prebodla stegno na drugi nogi in se ves čas ni smel premakn't', ker ga je pol še bolj bolel', ampak glavno je b'lo čakanje, a bo kdo pršel kopat po ruševinah in gledat, če je kdo zakopan pod njimi al' ne. On pa je ves čas razglabl'u, kako bi ostal živ in kako bi se lahk' rešu glede na to, da je bil uklešččen pod zdrobl'eno preklado in še pr'bit tam spod' s tisto pal'co skozi stegno. In vmes je ves čas mlel spomine na svoje predhodno živl'enje. In preklinjal Tita, bivš'ga predsednika. Takrat se mu je zdel', da je Tito vsega kriv, ker je pr'silil vse tiste l'di, da so skupi živel' v Sarajevu, pa se v resnic' niso maral'. Razumeš? Vsega se je spominjal, je reku. Ne vem, če si ti to predstavl'aš, ampak men' je t'ko povedu, da sem kar vid'la vse skupi. Misl'm, kako je bil zakopan, kup mesa in kosti v kupu zdrobl'en'ga betona s prebodeno mišico na levi nogi in zdrobl'eno roko in nogo pod preklado, ki je tehtala vsaj neki ton in je 'mel usta, oči, nos, polne prahu in drobcev betona in bil vedno bolj dehidriran, t'ko da sta mu tud' ledvici že odpovedovali in pol je po vsem tem 'zgubu zavest in se, še zdaj ne ve natančno kdaj, zbudu sred' noči v mokri travi, ker so ga že popoldne odkopal' in misl'l', da je mrtev in ga odložil' in naprej iskal', če je še kdo pod ruševinami. Pol so pa v bolnici ugotovil', da mu roka in noga že razpadata in so mu obe odrezali, ker so t'ko al' t'ko misl'l', da ne bo preživu. Pa je. Med amputacijo je tud' skoraj ugasnu, ker ni b'lo krvi za transfuzijo... Ne vem, a je vse to možno, ampak zvenel' je z'lo realistično. Misl'm, kako je pripovedoval, da je ugibal, a je noč al' je dan pod tistim betonom in kako se je trudu spomn't' vsac'ga dneva posebi in t'ko pozab't na bolečine, in da umira tam v tistem kupu. Še jaz sem čut'la ves tist' strah, ki ga člov'k preživl'a t'ko stisnjen po kupom zdrobl'en'ga betona, ki ga je nad njim vsaj pet metrov in nič ne ve, a kdo sploh kaj odkopava al' ne... Si predstavl'aš ta občutek?

Miro: Pol je pravzaprav on teb' prodal svojo zgodbo, ne ti njemu svojo...

Barbara: To mi je čist' t'ko povedu. Vmes. Ker sem hot'la slišati.

Miro: V tem je štos. On teb' pove štorijo, ki je hujša od tvoje in si pol ti rečeš, kaj jaz težim človeku, ki je vse to skoz dal?

Barbara: Ti zdaj hočeš rečt', da je to trik?!

Miro: On te zmanipulira, da te celo sram rata, kako se lahk' smiliš sam seb', če je on preživel tol'k' velik' hujš'ga kot ti in zdaj celo pomaga drugim.

Barbara: Nakladaš! Ti nis' bil tam. Ne poznaš ga. Ti nis' z njim govoru.

Miro: No pa ne. Naj bo t'ko kot prav'sh. Če si res t'ko naivna, je t'ko vse v redu.

Barbara: Točn' t'ko: 'mam tak občutek! Pa kaj?

Miro skomigne; Barbara se obrne in gre... Premolk... Miro se spet obrne proti TV zaslonu in se posveti prenosu nadaljevanja nogometne tekme... Zatemnitev...

Šesti prizor

Miro sedi za mizo v kuhinjskem delu dnevnega prostora v poletni pižami (črtaste kratke hlačke in ravno tako črtasta maja s kratkimi rokavi)... Pred seboj ima še skoraj poln, vsaj tridecilitrski, kozarec mleka. Žveči slane palčke... Na televiziji se vrti star western z Johnom Waynom v glavni vlogi... Barbara nastopi v ravno tako lahki, poletni pižami iz svile (kratke hlače in zgornji del s kratkimi rokavi). Če je njegova pižama nekakšne vmesne barve, med modro in zeleno, je njena bolj živahna, pisana s prevladujočo oranžno ali sončno barvo.

Miro: O, kral'ica mati! Ne mor's spat'?

Barbara molči. Za nekaj trenutkov sede na kavč v dnevnem delu bivalnega prostora...

Miro: Ob treh sem se zbudu. Eno uro sem se vrtel sem pa tja, pol pa šel dol in si pogrel mlek'. Prav'jo, da mor's spit' kozar'c toplega mleka, in da pol spet zaspiš.

Barbara: A to si spet nekje pobral.

Miro: Mogoče... pa tud' slišal od ljudi, ki 'majo težave s spanjem.

Barbara: Si živčen?

Miro: Ne da b' vedel.

Dialog teče in vmes Barbara vstane, gre v kuhinjski del prostora in nekako nezavedno odpre hladilnik, si tudi nalije kak deciliter mleka v lonček in pogreje to mleko na štedilniku, vzame iz predala za kruh dva hrustljava polnozrnata piškota in ju položi na krožniček. Prelije blago pogreto mleko v skodelico ter vse skupaj postavi na mizo v kuhinjskem delu prostora. Med nadaljevanjem dialoga popije mleko in požveči oba piškota...

Barbara: Neki mora bit'. Saj ti spiš kot najbolj' pravična klada na svetu... Si zvečer pil kavo? Pojedu kakšno tvojo salamo?

Miro: Ne.

Barbara: O čem s' pa razmiš'al, ko si se zbudu?

Miro: Marsikaj... Celo na to sem pomislil, če bi tebe mal' nadlegoval, pa te nisem, ker najbrž ne bi dobro naletel.

Barbara: Ne bi. Te je pač neki muč'l'...

Miro: Ne b' rekel, da je b'la mora... Nisem več mogel spat'. Mogoče sem mal' živčen, ker sem popoldne pregledoval teste, ki sem jih dal študentom pisat' pred par dnevi. Katastrofa!

Barbara: Ja in zakaj se pol ti sekiraš, če so študentje slab' pisal'?

Miro: Razmiš'am, kaj se je zgod'l', da so t'ko slabo pisal'.

Barbara: A vsi?

Miro: Enih petindvajs't jih je pr'šlo, in ko sem začel to pregledovat', katastrofa! Kot da ne bi niko' nič prebral', kot da ne bi poslušali niti en'ga predavanja. Dvema, največ trem bi lahk' dal šest, mogoče en'mu za silo sedmico. Totalna puščava!

Barbara: Pa jih pomeč'! Se bodo do drugič nauč'l' pa bo.

Miro: To ni sam' to. Tak neuspeh zbuja pozornost. To je alarm za cel faks.

Barbara: Ja, pa jih še neki spust' skoz. Najbrž je kaj takih, ki so vsaj na meji.

Miro: To ni t'ko preprosto! Če pridejo v jesen k bajsiju s tem znanjem, bo on zagnal alarm in pol bomo začel mlet', kaj se je zgod'l', kako so lahk' nar'dil' letnik...

Barbara: Saj bo še pr' kakem drugem predmetu kakš'n padu. Ni treba, da vsi pr' teb' in na konc' bo obvel'al': slaba generacija, pa bo.

Miro: Dan's to ni več t'ko. Osip ni neuspeh študentov, ampak neuspeh fakultete.

Barbara: Ma, daj nehi panicirat'! Ne more en neuspešen test 'zničit' vsega, kar si naredu.

Miro: Ti pa res znaš človeka podpret'. Niko' zares ne pr'sluhneš! Obnašaš se pokrovitel'sko kot kakšna kral'ica mati! Ne upaš si 'met' otrok; pa z mano delaš, kot da sem kak nedonošen froc.

Barbara: O! To je pa novo. Nisem ved'la.

Miro: Ne vem, kaj bi rada nar'dila 'z mene? Hermafrodita? Androgina? Po eni strani hočeš, da sem ded'c, kavalir, hkrati pa ne dovoliš, da b' bil, kar bi rad bil. Normal'n moški in oče.

Barbara: Ja, kaj vse tebe muči. Sred' noči! Ampak to je še vedno manj zoprno, kot če b' 'mela pamža, pa zarad' njega ne b' mogu spat'.

Miro: Ne vem, a 'maš sploh kak cilj v živl'enju. Živiš po nekih vzorcih...

Barbara: Ma, daj nehi! Ti si poln stereotipov, kot da bi te kdo navil in usmeru. Jaz vem, kaj hočem. Živet' svoje živl'enje; zase! To je moj cilj in to, kar lahk' dosežem. Maksimum. Kaj me briga, a bom vseč eni mamici, ki 'ma neke svoje norme, kako naj jaz živim. Saj živim zase. T'ko kot vsi. Kaj bi pa ti rad! A naj se kar neki žrtvujem in podrejam? Komu na čast?

Miro: Ne vem, zakaj se pol t'ko obnašaš?

Barbara: Kako?

Miro: Čist' kontra! Zakaj se pol jebeš z mano?

Barbara: Saj... Na živce mi greš!

Miro: Do mene se obnašaš, kot da si še čevl'ev ne znam zavezat'. Še posebi, če sva v družbi, govoriš o men' kot o kakšnem otroku!

Barbara: Ja, ti revež! Nisem ved'la, da t'ko delam s tabo... Saj 'maš prav. Kaj me briga, kaj je s tabo! Tvoj problem.

Miro: Ti na vse ljudi gledaš kot na material, iz k'ter'ga je treba kaj nardit' in čim več ven potegn't' iz njih.

Barbara: Nečlovešk', a ne!

Miro: Vse, kar vidiš, je služba in pol prenašaš te vzorce tud' domov in manipuliraš z mano točn' t'ko kot s svojimi tajnicami. Pokroviteljsko in podcenjevalno.

Barbara: Tega mi pa ne mor's očitat'. Jaz se zmeri držim načela, da je treba l'di gledat' kot bolj sposobne in od njih pr'čakovat' več, kot sami misl'jo, da so sposobn'i dat'!

Miro: Ne gre za to, kakš'n odnos igraš do sodelavcev, ampak, kako se obnašaš do mene!

Barbara: Pa saj si ravn' prej rekel, da se do tebe enak' obnašam.

Miro. V bistvu enako. Sam' da v mojem primeru tvoj odnos ni zavit v celofan. Problemi, ki jih kdo 'ma, pa te ne zanimajo ne pr' njih ne pr' men.

Barbara: A tvoji problemi s študenti.

Miro: Tud'.

Barbara: Saj so vedno isti, sam' ti od en'ga leta do druž'ga pozabiš na svoje razočaranje, kako jih nič ne zanima in kako se nič ne trud'jo. Tvoj problem je, da jih ne razumeš in jih ne znaš animirat'. Moral bi se potrudit' in premisl't', kako pr'tegn't' njihovo pozornost.

Miro: Skratka, moral bi razmišl'at' t'ko kot ti, kako jih naj zmanipuliram!

Barbara: Tvoja t'ko imenovana ljubezen do stroke pač ni nalezl'iva. Ne mor's pr'čakovat', da bodo ne vem kol'k' študiral' in znal', ker jim ti navdušeno predavaš. Če jim?

Miro: A ti dvomiš, da jim?

Barbara: Mogoče je tud' tvoje navdušenje mal' zaigrano. Če b' bil res t'ko navdušen, bi tud' sam kaj več naredu.

Miro: Počak' no mal'! Kaj pa govoriš? Men' vsi pr'znajo, da sem v špici stroke.

Barbara: Pa si res? Kdaj s' nazadn'e sam kaj naredu? Že pet let nis' nič samostojno delu. Kar naprej delaš sam' v timih z mlajšimi l'dmi.

Miro: No, ta je pa dobra! Pol tud' ti misl'š, da sem se že 'ztrošu?

Barbara: Tud' jaz? Se prav', da so tud' drugi že to opazl'.

Miro: A ne spadaš ravn' ti med tiste, ki v nebo kujete timsko delo?!

Barbara: Ampak v timu si lahk' nosil'c al' pa sam' koordinator in organizator...

Miro: A zdaj mi boš pa še ti srala na glavo!

Barbara: Torej veš, za kaj gre. L'dje so opaz'!, da nisi več ti tist', ki vleče naprej... In seveda to opaz'jo al' vsaj sliš'jo tud' študentje... Kdaj pa 'maš volitve za rednega profesorja?

Miro: Čez eno leto.

Barbara: In, če prav zastopim, te je strah, da b' te lahk' kdo spodnesu.

Miro: Ma, kje pa. Za enkrat kaj tac'ga še na misel nikomur ne pride.

Barbara: Mal' te pa vseen' stiska, a ne? Bo treba kaj pokazat'. Kak dosežek. Pa ne gre?

Miro: Člov'k bi pr'čakoval bolj spodbudne misli od svoje partnerke.

Barbara: A nisva zmen'ena, da si glede teh reči ne bova lagala?

Miro: A zdaj pa jaz lažem?... T'ko sva si pač obl'ubila v neki mladostni zagnanosti...

Barbara: Ne razumem, zakaj ne pr'znaš, da si v krizi. Vsaj seb'! Sam mor'š s tem oprav't!

Miro: Seveda. Ti mi že ne boš pomagala.

Barbara: Ne vem, kako ti naj bi. Problem 'maš v svoji glavi. Tu je strah, ki te muči...

Miro: Kakš'n strah!

Barbara: Cvikaš. Ker si v letih, ko b' moral bit' na vrhuncu, pa ne veš, a sploh 'maš šanse, da boš 'zvol'en! Ne gre za študente; gre za strah, da se ti kariera lahk' čez noč sesuje...

Miro: Spet pretiravaš! Z generacijo, ki zdaj študira, so res težave. Mor'š jih animirat', za to pa je treba najprej sebe sprav't v pravo stanje, mal' strastno, romantično... To pumpanje je vedno težje. Seveda 'ma to tud' zvezo z volitvami, ampak ni noben'ga, ki b' lahk'...

Barbara: Tol'k' slabš', če se 'maš za nosilca stroke, pa ni nikogar, ki bi te lahk' nasledu.

Miro: Saj ni res! Mlajši pr'hajajo. Moji študentje in to dobri! Saj 'maš tud' ti reelekcijo, pa tud' najbrž ne mor'š biti prepričana, da boš spet 'zvol'ena.

Barbara. Pr' men' je to dr'gač'. Jaz nimam teh problemov, a delam prav al' ne delam.

Miro: Sem pozabil. Ti o seb' nikol' ne dvomiš.

Barbara: Saj ne gre zato. Jaz sem ves čas na trgu. In za enkrat so kupci zadovol'ni.

Miro: Kupci?

Barbara: No, t'ko se reče. Lastniki. Naročniki, za k'tere delamo razvojne programe in projekte. Občine, ministrstva...

Miro: To pomen', da tud' vi delate predvsem meglo!

Barbara: Od kod pa to? Zakaj meglo?

Miro: Ja, kaj od vseh teh projektov je pa že b'lo uresničeno?

Barbara: To ni od nas odvisno. Mi delamo, kar nam naročijo. Če se pol ministri al' pa župani zamen'ajo in 'majo novi neke druge plane, to ni naša stvar.

Miro: Vi pol pač delate nove projekte in nove razvojne scenarije in t'ko se to vrti.

Barbara: To mogoče t'ko 'zgleda. V resnic' pa ni t'ko. Kar neki projektov, ki smo jih nar'dil' v mojem mandatu, je že v fazi izvedbe.

Miro: In kdaj se teb' izteče mandat?

Barbara: Čez en' let'. Misl'm, čez deset, enajst mes'cev.

Miro: No, če ste t'ko uspešni, ni bojazni, da ne b' b'la še enkrat imenovana.

Barbara: Tega n'kol' ne mor's rečt'. Vedno se lahk' kdo, ki 'ma oblast, spomn', da b' rad na tem mestu vidu svoj'ga človeka in sugerira svetu, da je treba vrh agencije prevetril'... Tud' polit'ka se lahk' spremeni in bodo agencije ukin'l', kar smo delal', zavrgl' in zahteval' nove programe. To pa je mal' mučno.

Miro: Pol tud' pr' teb' ni vse t'ko gladko, čeprav se hvališ, kako obvladaš stvari!

Barbara: Jaz obvladam svoj' deu'. Jaz nimam kriz. Ampak čas je tak. Stalnih služb ni več. Dan's si, jut'r nisi. Trg je neizprosen. Sam' tam pr' vas stvari še tečejo kot včasih.

Miro: Kje pa! Celo, da bojo ukin'l' faks, se govori. Ker je vpisa vedno manj... Da naj tisti, ki ga to zanima, študira zunaj, ker bo t'ko tud' spoznal bo svet, se naučil jezikov...

Barbara: Kaj boš pa pol delal'?

Miro: Saj to se ne more zgodit', ampak ideje so pa že b'le... Dan's lahk' kdorkol' ustanovi univerzo in najbrž jo lahk' tud' kdorkol' ukine...

Barbara: Saj; dinamika je pozitivna... Vsi se mor'mo navadit', da se je treba kdaj kam presel't', pustit' vse za sabo in it' naprej. Če te čaka v redu deu... In, kaj bi ti, če b' se to zgod'l'?

Miro: Ja, kaj bi pa ti delala, če te res ne bi več imenoval'?

Barbara: Bo treba razmisl't', gledat' razpise... Navsezadn'e grem lahk' na svoje. Ustanovim firmo za svetovanje. To zdaj obvladam...

Miro: V bistvu je to vse skupi eno stranje...

Barbara: Ma... Svet se je spremenu. Vsak dan mor's dokazat', da si najbolj'si. Poznam tipa, ki je bil direktor ene največjih firm in je na seji nadzornega sveta odletu. Čez en teden je 'mel svojo firmo in, ker jih pozna, je s Kitajci že delal iste posle, kot prej. Tak čas.

Miro: Ja, a ni to t'ko, da ne b' smel tega delat?

Barbara: Zarad' konkurenčne klavzule? Je že najdu lukn'o v zakonu. Navsezadn'e pa so ga oni odstav'l'. Hočem reč': ni lepo, ampak se da... Pač tak čas.

Miro: Jebeni čas!

Barbara: Se je pač treba spr'jazn't' s časom, v k'terem živiš.

Miro: A naj jaz, če slučajno ne bi več bil na faksu, ustanovim firmo... Kaj pa naj prodajam?

Barbara: Ja! Pač tist', kar znaš. Znanje.

Miro: To ni t'ko preprosto... Pa ti? Bi začela še enkrat z nule?

Barbara: Če b' b'lo treba.

Miro: To je čudno. Če bi se, reč'mo, zgodil', da ne bi bil 'zvol'en, ne vem, kaj bi lahk' začel. Če pa si 'zvol'en? Vse, kar res mor's nar'dit', je to, da en'ga asistenta sprav's do docenta in t'ko sam poskrbiš za nekoga, ki pol razmiš'l'a sam' o tem, kako bi te čim prej 'zrinil...

Barbara: Ja, to je pač vzor'c. T'ko to deluje.

Miro: No, dobr'. Stroko je treba razvijat'. Stroka... na en način živi zase... Ti se ženeš, in ko nekaj nar'diš, te že odrivajo. Pol pride drug in nazadnje vidiš, da bi se vse enak' vrtel', tud' če se ti ne b' s tem ukvarjal. Bi se pač kdo drug.

Barbara: Kakšen obup! A nis' še mal' premlad?

Miro: Člov'k se pač kdaj vpraša, kam to pel'e? Tak vzor'c.

Barbara: No, to je zdaj neko filozofsko vprašanje.

Miro: Zakaj filozofsko? Jaz se to zares sprašujem.

Barbara: Saj si to hotu. A zdaj pa nis' zadovol'en?

Miro: Nisem. V bistvu nisem zadovol'en.

Barbara: Pol se pa ustrel', pizda! Kaj moriš s tem!

Premolk. Miro si lupi banano. Počasi...

Miro: Se pač sprašujem. Pa tudi, če je to filozofsko.

Barbara: Ma, jaz se ne zajebavam s tem. Važn' je, da to, kar delaš, delaš z užitkom.

Miro: A ti delaš z užitkom?

Barbara: Kar. Rada čutim, da sem sposobna, in da vidim, da drug' to opaz'jo.

Miro: In kaj ti to pomeni? Mislim dolgoročno?

Barbara: A že spet! Pa še sred' noči... Zadovol'stvo! Občutek, t'ko kot dober fuk. Hitr' mine in hitr' pozab'š, v redu pa le je.

Miro: Pa vseen' lahk' 'zgubiš svoj položaj.

Barbara: Ja, to je neki druž'ga. Polit'ka. Saj smo vsi sam' kmetje na šahovn'ci.

Miro: In kaj je pol s to tvojo sposobnostjo?

Barbara: Kaj kaj! Lahk' grem dr'gam. Lahk' začnem na svoje. Jaz ne dvomim o seb'.

Miro: Hočem rečt', to je res sranje, če te lahk' kar neki tipi zarad' svojih interesov t'ko brez 'veze odrinejo in nastav'jo en'ga luftarja, ker je pač na neki pravi strani. Zoprno.

Barbara: To pač vzameš v zakup, ko greš na tak' mest'. Saj je zmeri b'lo t'ko, čeprav l'dje niso ved'l', da je.

Miro: Je pa pust... Kakšen smisel 'ma vse to?

Barbara: Kaj je to smisu? D'nar? To, da si zdrav'n? T'ko se pač vrti. In kaj, a boš izstopu?

Miro: Včasih bi kar. Takoj.

Barbara: Ja, kar daj. Sam', kaj boš pol počel? Boš rodil in ratu mama in gospodin'a?

Miro: No, to je pa res eno vprašanje!

Barbara: Resno vprašanje. Kako b' živu? Kaj b' delu? Boš ratu puščavnik in se odpovedal vsemu temu, kar pač 'maš; potovanjem, dobri hrani, avtu, ugledu...?

Miro: Včasih pomisl'm, da bi se lahk'.

Barbara: Ma, daj! Kar premisl', kako živiš in kaj b' b'lo, če tega ne b' več 'mel!

Miro: Moral bi se bolj držat' raziskovanja. To mi je dalo več zadovol'stva.

Barbara: Ja, neki časa. Pol se je pa tud' teb' zdel' fino delat' kariero.

Miro: Takrat se je pač zdel', da ne gre dr'gač'. Mogoče sem preveč vlagal v to. Moral bi bolj rutinsko delat' in se posvečat' raziskavam. To na en način le ostane.

Barbara: To sem ti jaz rekla, da b' b'lo zate boljš'.

Miro: Je pa res, da je pri izvolitvah včasih to celo bolj važno....

Barbara: Nehajva! Ta pogovor se kar neki vrti za svojim repom.

Miro: Včasih sem se kar videl kot raziskovalca in, kako bom zapisan v zgodovino.

Barbara: Si sanjal?

Miro: Pol se pa spustiš v to tlako, si nakopl'eš kup birokratskih obveznosti, čas pa...

Barbara: Ti pa res govoriš kot kak star'c, jebemti!

Miro. No, člov'k je pač utrujen in pol tud' podvržen stresu...

Barbara: Nehi s tem sranjem!

Miro: A ti pa si kar naprej fit?

Barbara: Kaj te briga? Jaz grem še mal' spat. Jutr' 'mam kar težek dan.

Miro: Le pazi, da ne boš kaj zamudila!

Barbara: Pa točn' t'ko je. To so tud' že včasih ved'l': pr'ložnost zamujena, ne vrne se nobena!

Miro: Viš, to je to. Ves čas mor'š bit' kot šprinter na štartu. Vse drug' pa gre kar mim'.

Barbara: Kaj pa?

Miro: Vse. Razne priložnosti.

Barbara: Kakšne? Kar gre mim, pač gre.

Miro: Najbrž res...

Barbara: Jaz mor'm spat'. Bom vzela tableto, ampak zgori, dr'gač' ne bom pr'šla do post'l'e.

Barbara odide iz dnevnega prostora in po stopnicah navzgor... Miro stopi do omare in vzame iz predala majhno škatlico ter iz nje tudi nekakšno tableto. Vrne škatlico v predal ter si natoči kozarec vode. Tableto si z dvema prstoma položi na jezik in jo poplakne z vodo. Ko odloži kozarec, odide za Barbaro... Tema.

Sedmi prizor

Odtemnitev. Barbara in Miro prvič sedita skupaj za mizo v kuhinjskem delu prostora. Pred seboj imata vsak svoj krožnik in v njem vsak svoj müsli, na mizi pa še vsak svojo vrečko ali škatlo z müslijem in »tetrapak« z napitkom iz soje, ki si ga dolivata vsak v svoj krožnik.

Barbara: No, vidiš, jeva zdravo...

Miro: Za zabavo. To se pa še rima.

Barbara: Hot'la sem rečt': jeva zdravo in še noben'ga dela ni s tem.

Miro: Noben'ga?

Barbara: V bistvu noben'ga. Pičo usuješ v krožnik, preliješ s sojinim mlekom in ješ. Vse je že narejen'. Prava mešan'ca, da ni preveč kalorij; vse potrebne sestavine in to je to.

Miro: No, pogret' je treba, če ne ostane piča trda. Pa tud' zato, da lahko dodaš še med in dobiš še dodatne vitamine in učinkovine, ki so v medu.

Barbara: Ampak, vse skupi zahteva minimalen čas.

Miro: To je v redu. Lahk' bi s sabo vzela kakšno vrečko, če bi kam šla.

Barbara: Kam, če b' šla?

Miro: Saj sva se pogovarjala, da b' mogoče šla skupi na potovanje... Na to sem pomislil, ker v teh deželah lahk' pride do težav zaradi hrane.

Barbara: Ampak müsli 'majo povsod, v vsakem hotelu.

Miro: Že že, po hotelih, v k'terih sem jaz v zadn'em času spal, so ga tud' 'mel'.

Barbara: Tud' povsod, kjer sem jaz spala v zadn'em času, je b'lo t'ko.

Miro: Ampak to so evropski hoteli in ameriški.

Barbara: Kam bi pa ti šel?

Miro: Mislil sem pravo potovanje. Ko greš kaj gledat. V Egipt, v Indijo, v Kenijo, v Mehiko.

Barbara: Ja? Kot da 'maš ti en tak hipijevski popadek.

Miro: Midva v bistvu mal' potujeva. Misl'm t'ko, da greš nekaj pogledat: deželo, zgodovinske znamenitosti, naravne posebnosti. Pa sva se na začetku tud' pogovarjala o tem.

Barbara: Dan's marsikaj od tega boljš' vidiš po televiziji.

Miro: Ampak, to ne more nadomestit' tega, kar doživiš, če sam stopiš v faraonsko grobn'co al' pa v tempelj v džungli.

Barbara: Ma, ne vem. Dan's je povsod, kjer je res kaj pomembnega, taka gneča, da ves čas porab's sam' za to, da paziš, kdaj ti bo kdo na nogo stopu.

Miro: Ja, turistična industrija. Zadn'ič je kolega pr'povedoval, kako so v Južni Ameriki ne

vem kol'k' plačali vodičem, da so jih pel'ali gledat prvobitne indijance v džungli, In, ko so pr'šli tja, so indijanci gledali barvno televizijo. Tekmo: Milano : Manchester.

Barbara: Se spomnim, kako so nas v Španiji pel'al' gledat črno Marijo v enih hribih. Eno uro smo stal'v vrst', da smo pr'stopical' do oltarja in vsak je tam postal tri sekunde; tol'k', da b' naj pol'ubu njen poslinjen' prst in že so te porin'l naprej. In zdaj se čist 'nič ne spomnim, kako je 'zgledala črna Marija. Zakaj je t'ko važna, pa tud' ne.

Miro: Se mi pa zdi, da člov'k vseeno mora enkrat videt' Egipt in piramide in templje...

Barbara: Zakaj pa? Tam je vse 'zropan'. Vse je v muzejih. Tam vidiš sam' še kupe kamenja, pa še tega ne veš, če je res t'ko zloženo kot je b'lo.

Miro: No, čist' t'ko ni. Velik' je b'lo res 'zropano in razrušeno, ne pa vse. Nek'teri templ'i in grobn'ce so b'li zasuti s peskom in so jih sam' odkopali.

Barbara: Egipt je pač moda. Kol'k' časa še bo, se ne ve. Grčija ni več pomembna. Tud' Indija je mal' 'zgubila.

Miro: Pr' Indiji je narobe, da vsi misl'jo, da je to sam' raj za hipije, narkomane in l'di, ki hod'jo tja po duhovnost. Pol se pa vse tist', kar je res zanimiv', mal' spregleda.

Barbara: Jaz misl'm, da bo zdaj Kitajska najpomembnejša turistična destinacija.

Miro: Tja bi b'lo treba it'. A pol bi ti šla na Kitajsko?

Barbara: Mogoče kdaj. Jaz bi šla za kak teden v New York.

Miro: Kaj pa lahk' tam vidiš?

Barbara: New York je center sveta. Poslovno središče. Tam vidiš vse. Če hočeš Kitajsko, greš v Kitajsko četrt. Tam 'maš vse. Vse rase.

Miro: Saj ravn' zato. Vse pa nič obenem. Poslovno središče! Saj ne b' šel na potovanje zato, da b' si ogledoval borzo.

Barbara: No pol pa Los Angeles.

Miro: Kaj pa je tam dr'gač'?

Barbara: Ja, ne vem no. Lahk' pa greva v Kalifornijo. San Francisco. San Diego.

Miro: Saj to je vse isto. Nebotičniki. Gneča. Hamburgerji. Sama prepotenca. Zgodovine nimajo. Pokrajino so v glavnem zasral'. Kaj naj tam gledam?

Barbara: Silicijevo dolino.

Miro: Pa kaj misl'š, da je to? Ogromna industrijska cona. Zidovje. Zidovi pa so vsi enaki. Pol je že bolj zanimivo v Pensilvaniji, kjer lahk' vidiš stare železarne al' pa v Chicagu stare klavn'ce.

Barbara: Od kdaj tebe tol'k' pr'vlač' zgodovina?

Miro: Člov'k potuje zato, da vid' neki, kar je pr'speval' k razvoju civilizacije. Ostanke starih kultur al' kakšne naravne znamenitosti.

Barbara: Ma, to je moda. To vse vidiš po te-ve. Konec zahodne civilizacije. Najpomembnejše reči so pa t'ko al' t'ko v muzejih v Londonu, v New Yorku...

Miro: Midva se res o nobeni stvari ne strinjava. Pejva narazen. Pa vsak po svoje po svetu.

Barbara: Jaz hočem sam' to povedat', da je tud' obsedenost s potovanji sam' moda. Jaz sem za potovanja, ampak ne za takšna, da greš kar nekam, ker pač tja vsi hodijo.

Miro: Ampak, če b', rečmo, hotel neki 'zvedet' o konfucianizmu in začutit' to mentaliteto in odnos do sveta, tega ne bom dobil 'z nobene instant te-ve oddaje.

Barbara: Na potovanju, ki ga organizira agencija ta pa ta za penzioniste in samske profesor'ce, pa tud' ne. To je ravn' t'ko instant. Mal' kitajskega zidu, mal' kitajske opere za tujce in dvakrat palčke za večerjo, pa je.

Miro: Saj se da zmen't' za kak bol'si aranžma, če je skupina prava.

Barbara: Zakaj bi pa pravzaprav hotu kaj 'zvedet' o Konfuciju?

Miro: No, pač poskusiš. Če si že tam. Lahk' pogledaš tud', kako zgleda moderna Kitajska. In, če že gledaš pragmatično, je to zanimivo tud' zate, saj se Kitajska najhitreje razvija.

Barbara: Oni so vseen' še odzad'. Bi pa lahk' kam šla. Nič naju ne ovira. Pamžev nimava...

Miro: Tud' to je.... Hotel sem rečt', Kitajska je zanimiva. Šest tisoč let civilizacije in zdaj lovi korak z razvitim svetom. So pa čist' nekaj posebnega po načinu razmišl'anja.

Barbara: Ti s' pa res zapel za te Kitajce.

Miro: No, pa ne. Pa Egipt? Vsi govorijo o grobn'cah, faraonih, pa tud' o koralnem grebenu.

Barbara: Vem. Me ne potegne.

Miro: Pa Južna Amerika?

Barbara: Kaj pa je tam? Karneval? To ni zate. Tist' dolgočas'n mest' Brasilia sred' ničesar? A' b' šel žvečit' koko v Kolumbijo. Saj te bojo navsezadn'e še ugrab'l'.

Miro. Ja ja, saj razumem. Los Angeles. New York...

Barbara: Al' pa Chicago. Denver... Zakaj je že Denver pomemben?

Miro: No, očitno tud' potovala ne bova... Vsaj ne skupi.

Barbara: Pa saj bi navsezadn'e lahk' šla tud' narazen.

Miro: Navsezadn'e lahk'. L'dje bi mal' spraševal'. Nek'teri bi se mal' čudil'. Pa kaj?

Barbara: Ti b' pol šel?

Miro: Kam?

Barbara: Kako kam! Narazen?

Miro: Navsezad'ne zakaj pa ne? Kaj pa naj' pravzaprav drži skupi?

Barbara: Navada.

Miro: No, do neke mere gotov'. Navada. Mal' tud' seks, ne.

Barbara: Dan's to ni več problem. Dobiš kjerkol'.

Miro: Ja, ampak pol, ko si že mal' v letih?

Barbara: Ma, kaj? Še najbolj' ga serjejo penzionisti po izletih in toplicah.

Miro: Ja, saj pol pa t'ko ni nič.

Barbara: V bistvu ne... Res pa je, da se zmeri mal' zakomplicira.

Miro: Misl'š delitev premoženja? Otrok, hvala bogu nimava, da b' se kregala, kol'k'krat na let' lahk' kdo vid' kakšn'ga otroka.

Barbara: Ja, no, premoženje. Kol'k' je kdo v kaj vložil. Kdo je plačeval kredite, kdo zidarje...

Miro: Ti b' hot'la stanovanje. Mi je že jasn'. Men' pa bi rin'la tist' usran' vikend, ker se jaz menda lahk' mal' dalj vozim v službo, ker mi ni treba t'ko zgodi prit'...

Barbara: Vikend s parcelo vred je več vreden kot to stanovanje...

Miro: Mogoče res, ampak je pa tud' kurc. Tam ne mor'š nič, ker so same strmine. Ne moreš tečt', ne moreš kolesar't'; smučanje pa me nikol' ni zanimal'. Kaj naj tam delam?

Barbara: Lahk' ga prodaš.

Miro: Brez 'veze. Ko 'zvejo, da prodajaš zato, ker moraš, dobiš sam' še pol tist'ga, kol'ko je stvar v resnici vredna.

Barbara: V bistvu je ločitev mučna, naporna reč. Brez 'veze. Kot da je pol kaj dr'gač'.

Miro: Na konc' si na istem. Tud', če še enkrat poskusiš.

Barbara: Ja, t'ko je to. Če si sam, je zoprn'; če pa nisi sam, pa je ravn' t'ko zoprn'.

Miro: Ja, če 'maš otroke... Če jih 'maš, si kar naprej pod stresom. Če jih nimaš, je pa dolgčas.

Barbara: Men' ne...

Miro: Saj res, ti se ukvarjaš sama s sabo. A s' pol po tistem zadn'č še b'la kdaj pr' onem tipu?

Barbara: K'terem tipu?

Miro: Saj dobr' veš. Pr' bosanskem guruju, ki vse razume.

Barbara: Zakaj te to zanima?

Miro: T'ko. Rad bi vedel, če pol zdaj še kaj bol's' razumeš sebe.

Barbara: Saj ni važn'.

Miro: Pa me vseeno zanima. A nisi ravno včeraj šla tja?

Barbara: Ne tja.

Miro: Ne k Bosancu? H komu pa?

Barbara: Pa zakaj je to važn'?

Miro: Ja, se pač pogovarjava, ne! Vem, da si šla, pa me zanima...

Barbara: K šamanu.

Miro: H kakšnemu?

Barbara: Sibirski šaman. V bistvu indijan'c. En vrač, ki pleše okrog tebe.

Miro: Kar t'ko pleše? Pa kaj še? Te gleda?

Barbara: Ne vem. Najbrž. Masko 'ma, t'ko, da ti njega ne vidiš dobro... Sam' pleše; dokler ne začneš tudi' ti plesat in pol ti kaj reče in je kon'c.

Miro: In, kaj ti je rekel?

Barbara: Da nimam moža.

Miro: Kaj pa jaz...

Barbara: Sem tud' jaz začela govor't', da te 'mam, pa se je sam režu in šel...

Miro: In zdaj se ti bolj's' razumeš?

Barbara: Zakaj?

Biro: T'ko si takrat rekla, ko si b'la pr' tistem debelem Bosancu.

Barbara: Sem rekla?

Miro: Točn' t'ko.

Barbara: A ti sebe dobr' razumeš?

Miro: Saj to zdaj ni važn'. To ni tema.

Barbara: Prav, pa ne.

Miro: A pol se?

Barbara: Saj je tud' o tem brez 'veze govor't'.

Počasna zatamnitev... Dialog počasi zamre...

Miro: Saj me je pač sam' t'ko zanimal'.

Barbara: Kako? Te je zanimal' al' te ni.

Miro: Me pač vse zanima, kar je v zvezi s tabo.

Barbara: No, tega pa res ne verjamem.

Miro: Zakaj ne?

Molčita... Miro vključi televizijo...

Tema.

Tone Peršak
Kidričeva 63
1236 Trzin
tone.persak@siol.net

Tel. 041-526-735
01-564-42-52